

Jaarverslag

januari 2017 - december 2017

Stichting Boerderij De Viermarken

De Viermarken

Locatienummer: 137

Kwaliteitssysteem Zorgboerderijen

Versie 5.0 november 2017 © Federatie Landbouw en Zorg
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt
zonder voorafgaande toestemming van de Federatie Landbouw en Zorg.

Inhoudsopgave

Jaarverslag	4
Bedrijfsgegevens	4
1 Inleidende vragen voor het Jaarverslag	5
1.1 Wilt u een voorwoord aan het jaarverslag toevoegen?	5
1.2 Welke medewerkers zijn er op de zorgboerderij?	5
1.3 Waren er in het verslagjaar meldingen en/of incidenten?	5
2 Voorwoord	6
2.1 Voorwoord van de zorgboerderij	6
3 Algemeen	7
3.1 Het afgelopen jaar op de zorgboerderij	7
3.2 Algemene conclusies	14
4 Deelnemers en medewerkers	17
4.1 Deelnemers	17
4.2 Conclusies m.b.t. deelnemers	19
4.3 Personeel	19
4.4 Stagiaires	20
4.5 Vrijwilligers	22
4.6 Conclusies m.b.t. personeel, stagiaires en vrijwilligers	22
5 Scholing en ontwikkeling	23
5.1 De opleidingsdoelen van afgelopen jaar	23
5.2 Opleidingen, trainingen, informatie- en intervisiebijeenkomsten	23
5.3 Opleidingsdoelen komende jaren	24
5.4 Conclusies m.b.t. scholing en ontwikkeling	24
6 Terugkoppeling van deelnemers	25
6.1 Evaluatiegesprekken deelnemers	25
6.2 Conclusies uit de evaluatiegesprekken	25
6.3 Inspraakmomenten	26
6.4 Conclusies uit de inspraakmomenten	26
6.5 Tevredenheidsmeting deelnemers	27
6.6 Conclusies uit de deelnemerstevredenheidsmeting	27
7 Meldingen en incidenten	28

7.1 Ongevallen en bijna ongevallen	28
7.2 Medicatie	29
7.3 Agressie	29
7.4 Ongewenste intimiteiten	29
7.5 Strafbare handelingen	29
7.6 Klachten	29
7.7 Conclusies uit meldingen en incidenten	30
8 Acties	31
8.1 Voortgang actielijst, afgesloten acties	31
8.2 Voortgang actielijst, openstaande acties	35
8.3 Conclusies m.b.t. de actielijst	44
9 Doelstellingen	45
9.1 Doelstellingen voor de komende vijf jaar	45
9.2 Doelstellingen voor het komende jaar	45
9.3 Plan van aanpak	45
Overzicht van bijlagen	48

Jaarverslag

De certificering voor het keurmerk Kwaliteit Laat Je Zien is een continu proces. Iedere drie jaar vindt er een audit plaats op de zorgboerderij. In de tussentijd wordt elk kalenderjaar getoetst door middel van het jaarverslag. In het jaarverslag geeft de zorgboer(in) een weergave van alle ontwikkelingen op de zorgboerderij en legt hij/zij verantwoording af over het voldoen aan de eisen van het kwaliteitssysteem.

Dit jaarverslag heeft betrekking op:

Bedrijfsgegevens

Ondernemingsgegevens

Stichting Boerderij De Viermarken

Registratienummer: 137

Viermarkenweg 85, 7522 LC Enschede

Rechtsvorm Stichting ingeschreven bij Kamer van Koophandel onder nummer 41030306

Website: <http://www.viermarken.nl>

Locatiegegevens

De Viermarken

Registratienummer: 137

Viermarkenweg 85, 7522 LC Enschede

Aangesloten bij de Federatie Landbouw en Zorg via: Vereniging zorgboeren Overijssel

1 Inleidende vragen voor het Jaarverslag

Door middel van onderstaande vragen wordt de inhoud, van een aantal hoofdstukken, van het jaarverslag bepaald.

1.1 Wilt u een voorwoord aan het jaarverslag toevoegen?

- Ja, Voorwoord toevoegen

1.2 Welke medewerkers zijn er op de zorgboerderij?

- Naast de ondernemer(s), is er personeel in dienst
- Naast de ondernemer(s), zijn er ingehuurd medewerkers (bijv. ZZP-ers)
- Naast de ondernemer(s), zijn er stagiaires
- Naast de ondernemer(s), zijn er vrijwilligers

1.3 Waren er in het verslagjaar meldingen en/of incidenten?

- Ja, van ongevallen en bijna ongevallen

2 Voorwoord

2.1 Voorwoord van de zorgboerderij

Voor u ligt het jaarverslag van Stichting Boerderij 'De Viermarken' over het jaar 2017. Samen hebben we het afgelopen jaar heel wat zaadjes gezaaid, zowel letterlijk als figuurlijk. Zaadjes zijn de basis voor de gewassen in de moestuin, die vervolgens met zorg zijn geogst. Zaadjes die ontkiemen, mensen die zich ontwikkelen en samenwerkingsverbanden die geleidelijk aan groeien. Al met al een weer een groeizaam en boeiend jaar.

Bij het lezen van dit verslag is het goed te weten dat wij spreken over medewerkers en niet over cliënten of deelnemers. Onze visie is dat we met z'n allen werken aan een product om trots op te zijn. De begeleiding is gericht op het bevorderen van een zo groot mogelijke zelfredzaamheid, passend bij de medewerker.

Enschede, april 2017

Mieke van Dragt

Directeur/bestuurder

3 Algemeen

3.1 Het afgelopen jaar op de zorgboerderij

Een beschrijving van de activiteiten op de zorgboerderij en de belevenissen van de deelnemers, medewerkers en zorgboeren. Ook veranderingen en ontwikkelingen op de zorgboerderij komen aan bod. Het kan gaan over bijvoorbeeld het zorgaanbod, een verbouwing, de financiering en de kwaliteitseisen.

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de activiteiten van Stichting Boerderij De Viermarken te Enschede en geeft inzicht in de kwaliteit van de geleverde zorg in het jaar 2017. Als basis voor deze verslaglegging is het jaarverslag 2016 gebruikt en het concept sociale jaarverslag 2017.

De stichting heeft als doelstelling het bevorderen van de zo goed mogelijke sociaal-maatschappelijke integratie van mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke handicap, van psychosociaal kwetsbaren en van langdurig werklozen door middel van het aanbieden van een aangepaste werkplek. Zij exploiteert daartoe een agrarisch project in de vorm van een boerderij waar ecologische landbouw, natuur- en landschapsbeheer, educatie, recreatie en zorg, al dan niet in combinatie, gepraktiseerd wordt.

De financiering van de begeleiding is geregeld via de Wet maatschappelijke ondersteuning, persoonsgebonden budgetten, onderaanneming en overige financieringswijzen.

Stichting Boerderij 'De Viermarken' was in 2017 onderaannemer bij de volgende instellingen:

- RIBW
- Aveleijn
- Estinea
- InteraktContour
- Humanitas onder Dak
- J.P. van de Bent Stichting
- Stichting Uniek Begeleiding
- Tactus

Met de volgende organisaties en instellingen zijn er contacten geweest:

- Gemeente Enschede
- Gemeente Hengelo
- Gemeente Oldenzaal
- Gemeente Hof van Twente
- Gemeente Haaksbergen
- Gemeente Losser
- Diverse zorgboerderijen
- Reclassering Nederland
- Stichting Present

De samenwerking met organisaties en instellingen (al dan niet in onderaannemerschap) bestaat onder andere uit regelmatig overleg, samen met de betrokken medewerkers. Daarbij staat voorop dat de medewerkers tevreden zijn over de geleverde begeleiding en ondersteuning. Ook is er overleg met instellingen en organisaties om te kijken op welke gebieden er kan worden samengewerkt, hoe tevreden we zijn over de samenwerking en hoe de begeleiding van de medewerker goed kan worden afgestemd.

Voor de gemeente Enschede is 'De Viermarken' een algemene voorziening, waarbij het doel is om door een eenvoudige vorm van begeleiding te bieden, zwaardere vormen van zorg te voorkomen. Dit betekent dat mensen laagdrempelig en snel kunnen instromen. Hiervoor ontvangt de stichting een subsidie. Daarnaast wordt er met de gemeente Enschede samengewerkt op het gebied van natuureducatie en verzorgen we dieren in het Abraham Ledebroerpark

De Viermarken ligt in het gebied 't Wageler. In dit gebied wordt nagedacht op welke wijze bewoners, gebruikers en gemeente zouden kunnen samenwerken. De Viermarken neemt daarom deel aan de werkgroep Wageler, samen sterker. Daarnaast is er in 2017 een overleg gestart om te onderzoeken of er een nieuw samenwerkingsverband, bestaande uit AOC-Oost, locatie Enschede, Stawel en 'De Viermarken'

kan ontstaan met het doel samen met de gemeente te zorgen voor een goede toekomst voor het natuureducatiefcentrum 't Lammerinkswönnner.

De Stichting is lid van de Vereniging Zorgboeren Overijssel en op deze wijze ook aangesloten bij de landelijke Federatie Landbouw en Zorg. Met andere zorgboeren is er regelmatig overleg om op deze wijze ook ervaring en kennis uit te wisselen.

Op agrarisch gebied zijn er contacten met:

- Lammerinkswönnner (natuureducatie gemeente Enschede)
- Beheersstichting Abraham Ledebouerpark
- Beheersstichting H.J. van Heekspark
- Groene Kennispoort Twente
- EMOS
- Rondje Enschede
- Stawel
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
- LTO-Noord

Contacten met onderwijsinstellingen en overige organisaties

- AOC- Oost
- Groene Kennispoort Twente
- VSO 't Roessingh
- ROC Twente
- Hogeschool Saxion
- UT-Twente
- Hogeschool Van Hall Larenstein
- Basisschool Noorderkroon

Het huidige beleid is vastgelegd in het plan 2016 – 2017. Als afgeleide hiervan wordt jaarlijks het jaarwerkplan opgesteld waarbij gekeken wordt naar ontwikkelingen die van belang zijn voor 'de Viermarken'. Het beleidsplan 2018 – 2020 is in de maak ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag. In 2017 waren er een aantal nieuwe ontwikkelingen waardoor het schrijven van het meerjarenbeleidsplan is uitgesteld.

ALGEMEEN BELEID 2017

Voor de gemeente Enschede is 'De Viermarken' een algemene voorziening. Dit heeft als groot voordeel dat mensen laagdrempelig kunnen instromen, ze geen eigen bijdrage aan het CAK hoeven te betalen en dat ze vrijwilligerswerk bij ons verrichten. Dit laatste heeft een enorme meerwaarde voor het gevoel van eigenwaarde van veel van onze mensen. De financiering gaat in de vorm van een subsidie die we jaarlijks voor 1 oktober moeten aanvragen.

De Viermarken is daarnaast onderaannemer bij diverse instellingen die zorg bieden in het kader van de Wet Langdurige Zorg (Wlz) of Beschermd Wonen en maatwerkvoorziening bij de overige Twentse gemeentes.

Onderstaand volgt een beschrijving van de belangrijkste projecten en ontwikkelingen.

BOERDERIJ DE VIERMARKE

De exploitatie van de boerderij is een essentieel middel waarmee we met zijn allen werken aan een zinvol product. We vinden het dan ook bijzonder belangrijk dat de boerderij zo goed mogelijk draait.

In 2017 heeft de aandacht gelegen op continueren en waar mogelijk professionaliseren van de bestaande werkzaamheden. Met name voor de moestuin is het zoeken naar de juiste balans tussen agrarische productie en het bieden van een zinvolle en leerzame dagbesteding. Er wordt inmiddels structureel samengewerkt met een aantal biologische tuinders in Twente en we zijn lid geworden van de coöperatie 'De Zaderij' om op deze wijze een bijdrage te leveren aan de instandhouding van zaadvaste biologische groenterassen. Landelijk is er interesse voor de teelten die we op 'De Viermarken' hebben en we zijn aan het onderzoeken of het ontwikkelen van een praktijkcentrum voor biologische teelten op zandgrond interessant zou kunnen zijn. Een belangrijke randvoorwaarde is dat dit dan ten dienste zou moeten staan aan onze primaire doelstelling: het bieden van een verantwoorde en veilige plek voor een kwetsbare groep mensen.

De renovatie van boerderij Oldenhof vorderde in 2017 langzaam maar zeker. Aan het einde van het jaar was de renovatie zo ver klaar dat in januari 2018 de afwerkvloer in de voorkamer gemaakt kon worden. Streven is dat in februari 2018 mensen ook kunnen kiezen om, na de werkverdeling op 'De Viermarken', een activiteit te kunnen gaan doen op 'De Oldenhof'. Het gaat hier met name om creatieve activiteiten en buitenactiviteiten rond de aanleg van de tuin bij dit boerderijtje.

In 2017 is er een conceptplan gemaakt voor de wensen die we hebben met betrekking tot de inrichting van ons erf, het kleine erf bij boerderij Oldenhof en de gronden die we in gebruik hebben. We hebben de ontwerpen die in 2016 door de gemeente Enschede en onze eigen landschapsarchitect zijn gemaakt verwerkt en verder hebben we rekening gehouden met ideeën die er in het gebied zijn rond het beheer en mogelijke activiteiten. Dit in het licht van de samenwerkingsplannen in het hele gebied 't Wageler en specifiek rond het Lammerinkswönnner.

BOERDERIJ OLDENHOF

Boerderij Oldenhof is een werklocatie van 'De Viermarken'. De meeste activiteiten die ontwikkeld zijn op 'De Viermarken' kunnen in kleinschaliger vorm ook worden uitgevoerd op 'De Oldenhof'. Boerderij Oldenhof heeft geen eigen postadres en het personeel van 'De Viermarken' gaat ook de begeleiding op locatie Oldenhof verzorgen.

Omdat de renovatie van 'De Oldenhof' de nodige tijd in beslag neemt, hebben we besloten in 2017 bezoekers regelmatig te informeren rond de voortgang van de werkzaamheden en tevens op woensdagmiddag de mogelijkheid te bieden een kopje koffie of thee te drinken. We hebben een vrijwilliger bereid gevonden dit samen met een aantal van onze medewerkers op te pakken. Zij heeft ook in het voorjaar een fotowedstrijd georganiseerd, om op die manier meer mensen te benaderen. Het gebied waarin 'De Viermarken' ligt is bijzonder mooi en veel bezoekers van het gebied fotograferen. Dit was een leuke manier om meer mensen kennis te laten maken met 'De Oldenhof' en de activiteiten van 'De Viermarken'.

Een knelpunt in 2017 was dat de huidige personele bezetting van 'De Viermarken' onvoldoende is om een volledige bezetting van 'De Oldenhof' mogelijk te maken. Uitbreiding van personeel is noodzakelijk om tot een goede benutting van 'De Oldenhof' te komen.

PROJECT WAGELER, SAMEN STERKER

Sinds 2014 loopt het project Wageler, samen sterker. Doel van het project is de wens om te komen tot een toekomstbestendig beheer en een duurzame ontwikkeling van het gebied. Om hieraan te kunnen werken is de deelname en inbreng van alle partijen in het gebied van belang. Middels een co-creatie proces is gewerkt aan dit doel. Gezamenlijk zal worden besloten hoe de samenwerking in het gebied eruit dient te gaan zien en in welke vorm.

Doel van 'De Viermarken' hierin is het zeker stellen van de unieke vorm van dagbesteding/c.q. vrijwilligerswerk zoals die nu reeds bestaat en daarbij een bijdrage leveren aan het beheer/ontwikkeling van het gebied met de huidige doelgroep. Waarbij wensen van bewoners en samenwerken met andere partijen voor iedereen een win-win situatie kan opleveren. Als extra plus betekent dit dat de medewerkers van 'De Viermarken' participeren en een bijdrage leveren aan de instandhouding van een bijzonder gebied. De gemeente heeft vervolgens onderzocht op welke punten stappen ondernomen moeten worden. Er is gestart met een inventarisatie waarbij in kaart is gebracht wat er in het gebied aanwezig is, wie waar voor verantwoordelijk is. Dit proces kostte veel tijd. Daarnaast zijn er twee gesprekken geweest met medewerkers van Atelier Overijssel om te kijken in hoeverre zij een bijdrage zouden kunnen leveren om het proces te versnellen. Vervolgens heeft de gemeente besloten zelf een gebiedsregisseur aan te stellen die met alle partijen zal gaan overleggen. Dit heeft ertoe geleid dat in 2016 de nieuwe gebiedsregisseur tijd nodig had om het gebied te leren kennen. Intern heeft de gemeente het onderhoud van het gebied overgedragen aan de stadsdeelbeheer Enschede Noord.

Een aantal beheerstaken, waaronder enorm veel achterstallig onderhoud aan houtopstanden en sloten kon daardoor uitgevoerd worden. Ook zijn er, voor wat betreft de sloten, afspraken gemaakt over toekomstig onderhoud. Atelier Overijssel is alsnog ingeschakeld wat in november 2016 heeft geleid tot een bijeenkomst met alle partijen in het gebied. Een tweede bijeenkomst is geweest in het voorjaar van 2017. Op deze bijeenkomst konden afspraken gemaakt worden die er toe hebben geleid dat er eind december 2017 een werkbaar Plan 'Het Wageler' ligt waaraan is gewerkt door de verschillende partijen in het gebied, o.a. Bewoners 't Wageler, De Viermarken, Stawel, Stichting Landgoed 't Wageler, gemeente Enschede, EMOS, OBS De Zevenster..... Er is een projectgroep in het leven geroepen die met ingang van 2018 gaat bepalen welke punten uit het plan prioriteit gaan krijgen om te komen tot een concrete uitvoering.

SAMENWERKINGSVERBAND LAMMERINKSWÖNNER

De aanleiding om te komen tot het 'Samenwerkingsverband Lammerinkswönnner' is drieledig.

Ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van Stawel in 2016 heeft wethouder Van Agteren Stawel symbolisch de sleutel aangeboden van Lammerinkswönnner. Dit is een oud, naar het Ledebouerpark verplaatst, löss hoes met de ernaast gelegen gebouwen, waaronder een grote schuur annex kantooruimte. In vervolg daarop is onderzocht op welke wijze Stawel deze gebouwen in gebruik zou kunnen nemen.

In Lammerinkswöner wordt door een grote groep vrijwilligers natuur- en milieueducatie vorm gegeven. Vanuit de gemeente vervalt vanaf september 2018 de coördinatiefunctie. Dit door de veranderende rol van de gemeente en het vertrek van een medewerker. Er is onderzocht hoe de waardevolle inzet van de vrijwilligers kan worden gecontinueerd, waarbij geconcludeerd werd dat samenwerking met partijen werkzaam rondom Lammerinkswöner de beste kans van slagen heeft.

De locatie Lammerinkswöner biedt als centraal vertrek- en ontmoetingsplek een unieke mogelijkheid om samen met partners activiteiten te ontwikkelen op het gebied van natuur, milieu, duurzaamheid en participatie.

Na een aantal gesprekken is duidelijk geworden dat gemeente, Stawel, Stichting De Viermarken en AOC Oost Nederland (locatie Enschede), elkaar hebben gevonden om vanuit deze gebouwen de educatieve functie en participatie vorm te gaan geven.

Doel van de samenwerking is het komen tot een gezamenlijke invulling van het bezoekerscentrum Lammerinkswöner met het accent op duurzaamheidseducatie.

Voor 'De Viermarken' is dit mogelijk een plek voor leerwerkplekken/arbeidsmatige dagbesteding. In het kader van de WMO of participatie, nog nader te overleggen, waardoor uitbreiding van het aanbod van activiteiten voor onze doelgroep mogelijk wordt. Op deze manier kan De Viermarken helpen bij het invulling geven van diverse activiteiten in het gebied. Voor de doelgroep van De Viermarken is het meedoen in de maatschappij, zelfstandig leren functioneren en vooral ook nuttig bezig zijn, erg belangrijk. De locatie moet voldoen aan de eisen die het kwaliteitssysteem stelt aan veiligheid voor deze doelgroep. (vluchtwegen, legionellabeheersing, hygiëne e.d.)

In het kader van het ontwikkelen van een kennis en praktijkcentrum zou Lammerinkswöner als aanvullende locatie voor ontvangst van groepen, of schooltuin een aanvulling kunnen zijn. Mogelijk kan De Viermarken samen met AOC en Stawel invulling geven aan het educatieprogramma

GROENE KENNISPOORT TWENTE

Door bemiddeling en ondersteuning van de Groen Kennispoort Twente hebben we studenten kunnen inzetten om een tweetal onderzoeken voor ons uit te voeren.

Onderzoek 1:

Op welke wijze kan een natuurbelevingsroute in het Ledeboerpark positief bijdragen aan de natuurbeleving van mensen die rolstoelafhankelijk zijn of mensen die een visuele beperking hebben?

Het onderzoek is uitgevoerd door studenten van de hogeschool van Hall, Larenstein, Minor Mens en Natuur en heeft geleid tot een zeer waardevol rapport dat zeker als basis kan dienen voor simpele aanpassingen langs de bestaande paden rond 'De Viermarken', 't Wageler en het Abraham Ledeboerpark.

Onderzoek 2:

Ontwikkelen van een kennis en praktijkcentrum voor bijzondere biologische teelten op zandgrond. Dit onderzoek is uitgevoerd door studenten van Wageningen University & Research. Uitkomst is dat er zeker behoefte bestaat aan zo'n centrum en dat de volgende stap het maken van een businessplan zou moeten zijn. Op 27 september is er een Europese delegatie op bezoek geweest in het kader van het Rumore (Rural-Urban Partnerships Motivating Regional Economies)-programma.

PROJECT PANNENKOEKFABRIEK

Doel van het project 'Pannenkoekfabriek' is basisschoolkinderen te laten beleven wat er nodig is om een pannenkoek met aardbeienjam op je bord te krijgen. Doel voor 'De Viermarken' hierbij was tweeledig:

- inbreng van onze medewerkers die kennis kunnen overdragen aan deze basisschoolkinderen;
- basisschoolkinderen die spelenderwijs kennis maken met onze doelgroep.

Het lesprogramma is ontwikkeld door onze teeltadviseur in goed overleg met de leerkracht van de basisschool. In oktober 2017 was het programma klaar en hebben de kinderen pannenkoeken gebakken voor iedereen die aan het programma heeft meegewerkt. Het programmaboekje is vervolgens overhandigd aan wethouder Hans van Agteren. Vanaf 2018 kunnen basisscholen zich inschrijven voor dit programma.

Omdat er in Enschede meerdere projecten zijn die zich op verschillende manieren bezighouden met het informatie verstrekken aan basisscholen rond de teelt van granen, projecten als van Akker tot Bakker (Lonnekermolen), Granenproject (Lammerinkswönner Enschede) is er op ons initiatief een eerste inventariserend gesprek geweest met de betrokken mensen om te kijken hoe we deze projecten goed op elkaar kunnen afstemmen, zodat we elkaar kunnen versterken.

BAANBREKEND LANDSCHAP

Baanbrekend landschap is een samenwerkingsproject van de Landschap Overijssel, AOC oost en de Twentse gemeenten. In het project krijgen mensen met een bijstandsuitkering de kans om opnieuw werkritme op te doen en zich te ontwikkelen naar een duurzame baan. In winter 2016/2017 heeft baanbrekend landschap geholpen met diverse werkzaamheden in het gebied in het Wageler. Uitval locatie was hierbij 'De Viermarken'. In maart is de afsluitende bijeenkomst op 'De Viermarken' geweest.

VSO 'T ROESSINGH

Met ingang van september kwamen op dinsdag en woensdagochtend leerlingen van VSO 't Roessingh onder begeleiding van een leerkracht stagelopen op de boerderij. De groep wordt mede begeleid door medewerkers die dit leuk vinden om te doen.

VOEDSELBANK ENSCHEDE-HAAKSBERGEN

De samenwerking met de voedselbank is in 2017 gecontinueerd. Dit betekent dat we een deel van onze oogst hebben afgestaan aan de voedselbank.

REALISATIE NIEUWE KWEEKKAS

De kweekkas op 'De Viermarken' is aan vervanging toe. Al geruime tijd zijn we bezig te onderzoeken op welke wijze wij dit zouden mogen en kunnen realiseren en hoe daar dan de financiën voor te vinden. In de zomer 2017 is er contact geweest met het AOC-Enschede en hebben we gekeken of het mogelijk is de kas bij het AOC samen te gebruiken. Dit ook in het kader van de samenwerking die ontstaat rond het Lammerinkswönner. Door de ontwikkelingen in het gebied en de samenwerking met het AOC is de realisatie van een eigen nieuwe kas op een lager pitje te komen staan. Dit is nog wel steeds een grote wens en noodzakelijk voor het verder professionaliseren van onze werkzaamheden. We kunnen dan het teeltseizoen verlengen, hebben bij slecht weer meer binnenwerkruimte en voor onze medewerkers zijn er dan langer activiteiten rond de moestuin.

ARDANTA

Ardanta is specialist in uitvaartverzekeringen en maakt onderdeel uit van a.s.r. verzekeringen. Ardanta wil o.a. helpen door te doen. In dat kader heeft Ardanta 'De Viermarken' in 2017 geholpen op een aantal gebieden, zowel praktisch als beleidsmatig. Er hebben werknemers van Ardanta geholpen bij het opruimen van het erf, plaatsen van afrasteringen. Er zijn adviezen gegeven over arbo-aangelegenheden, communicatie en pr en hebben zij deelgenomen aan de brainstormmiddag voor stakeholders van 'De Viermarken'

COMMUNICATIE EN PR

De communicatie van 'De Viermarken' kan beter. In het najaar van 2016 is daarom contact gezocht met een communicatiebureau om de website en ook het gebruik van social media te verbeteren.

In 2017 lag de prioriteit bij het aanpassen van de huisstijl en komen tot goede teksten voor de website, dit in overleg met de medewerkers van 'De Viermarken'. In 2018 zal e.e.a. worden aangepast op de website en facebook.

ICT EN TELEFONIE

In de loop van 2017 is duidelijk geworden dat in het buitengebied van Enschede glasvezel zal worden aangelegd. Tot heden gaat internet via ADSL, wat bijzonder vervelend is, omdat daardoor allerlei applicaties die in de Cloud werken bijzonder traag gaan. Ook is het daardoor niet mogelijk dat meerdere gebruikers via Wifi werken. In 2017 is overgegaan op bellen over IP in combinatie met gsm. De werkbegeleiders en vakkrachten zijn hierdoor beter telefonisch bereikbaar. Dit is van belang gezien de grootte van het terrein van 'De Viermarken'. Indien een medewerker dan een werkbegeleider zoekt kan hij/zij even bellen. Daarnaast is ook Boerderij Oldenhof nu telefonisch bereikbaar.

OMZETBELASTING

We zijn in gesprek met de belastingdienst over de wijze waarop de omzetbelasting moet worden verwerkt. We denken daar in 2018 in goed overleg uit te komen.

Continuïteit in aanbod aan werkzaamheden voor de medewerkers

Het aanbod aan activiteiten van de stichting wordt grotendeels bepaald door de werkzaamheden die de boerderij biedt. Er is een standaard jaarplanning waarin structurele activiteiten van de boerderij staan vermeld. Een aantal zaken worden hier nader toegelicht.

De werkzaamheden op 'De Viermarken' zijn onderverdeeld in een aantal werkgebieden:

- Machines, Transport en Onderhoud (MTO)
- Moestuin, Akkers, Boomgaard, Kruiden- en Bloementuin, perken erf (MA)
- Winkel, Verwerking (WV)
- Huishouding en binnen activiteiten (HH)
- Vee en Grasland (VG)
- Boerderij Oldenhof (BO)

Voor elk werkgebied wordt er in teamverband jaarlijks een planning gemaakt waarin de prioriteiten voor dit werkgebied zijn vastgelegd. Om deze prioriteiten te kunnen realiseren is vaak hulp van andere werkgebieden nodig. Plannen, voorbereiden, samenwerken en goed communiceren zijn daarom absoluut noodzakelijk.

Machines, Transport en Onderhoud MTO

Het werkgebied MTO is een zeer groot werkgebied en ondersteunend aan alle andere werkgebieden. In 2017 heeft de nadruk gelegen op de renovatie van boerderij Oldenhof en daarnaast onderhoud van afrasteringen en opruimen van het erf. De cursus bosmaaien is opnieuw gegeven. Er is enthousiast aan deelgenomen en er zijn zelfs tv-opnames gemaakt.

Ook bijzonder: een van onze medewerkers heeft haar trekker rijbewijs gehaald.

Moestuin, Akkers, Boomgaard, Kruiden- en Bloementuin, perken erf (MA)

Naast het telen van de reguliere groente gewassen heeft in 2017 de aandacht gelegen op de teelt van een aantal bijzondere gewassen: Yacon, Zoete Bataat en diverse bijzondere rassen droge bonen.

De teelt van Yacon is bijzonder, omdat we dit inmiddels leveren aan afnemers, zowel groothandel als particulieren, door heel Nederland. We zijn inmiddels een expert op het gebied van deze teelt en de bewaring en vermeerdering van deze knollen.

Naast Yacon zijn er twee verschillende typen bataat geteeld: de gele en de paarse bataat. Ook dit is een succes geworden.

De teelt van zaadvaste droge bonenrassen is een nieuwe activiteit in 2017. We zijn lid geworden van de coöperatie 'De Zaderij'. Gedurende duizenden jaren hebben boeren en tuinders zelf groenten en andere cultuurgewassen geselecteerd en in stand gehouden. Dat deden zij naar eigen inzicht met aandacht voor inzicht met aandacht voor hun omgeving en de bodem en gedreven om voedzame

gewassen te telen. De boeren die aangesloten zijn bij 'De Zaderij' doen dit nog steeds. Wij telen voor de coöperatie bijzondere rassen biologische droge bonen, zoals bijvoorbeeld het Heilig Boontje.

Natuurlijk zijn we ook doorgeslagen met de teelt van Flowersprout, (combinatie van boerenkool en spruitjes), Palmkool, witte, gele en gestreepte bietjes en allerlei kleuren wortelen.

In de loop der jaren is gebleken dat onze kracht ligt in kleinschaligheid, zowel voor de zorg als voor het landbouwgedeelte. Ook nu is gebleken dat we daar zeker rekening mee moeten houden. Het enthousiasme waarmee we met aan de slag gaan met nieuwe gewassen moet in balans zijn met de mogelijkheden en de wensen van onze medewerkers. Dat betekent ook jaarlijks dat we aan het eind van het seizoen overleggen wat goed ging en wat we anders willen doen in het komende seizoen.

Winkel, Verwerking (WV)

De activiteiten van de winkel zijn in 2017 niet essentieel gewijzigd.

In de winkel worden alle producten verkocht die we op de boerderij produceren. Het ging hierbij om eieren, brood, appeltaart, koeken en koekjes, groente uit de eigen moestuin. Daarnaast worden er producten verkocht van derden. We zijn gestart met verkoop van meel dat gemalen is op de Lonnekermolen. Al jaren werken we inmiddels samen met Natuurvoedingswinkel Eko-Plaza uit Enschede voor inkoop van

kruidenierswaren. Biologisch vlees kopen we in bij Slagerij Nico Veltman uit Oldenzaal. De samenwerking met andere biologische tuinders, 'De Witte Raaf' en 'Bietenrood' is gecontinueerd evenals de samenwerking met de streekproductenwinkel 'Vertwenz', uit Borne. Ook kopen we in en zetten we af bij de TSO (Twentse Streekproducten Organisatie)

In de bedrijfskeuken worden producten verwerkt. Het ging in 2017 met name om het invriezen van fruit en groente voor later gebruik, het maken van jam en bakken van taart en koekjes. Er zijn een aantal bijzondere jamsmaken ontwikkeld o.a. met yacon en pompoen als ingrediënten. Het deeg voor de houtovenbroden wordt hier tevens klaargemaakt en incidenteel wordt er gekookt voor de groep of een lunch voorbereid voor een externe groep die bij ons komt vergaderen.

Huishouding en binnen activiteiten (HH)

Van alle werkgebieden zijn de werkzaamheden in het werkgebied huishouding het meest roostermatig. In 2016 is er een systeem ontwikkeld waardoor mensen zo zelfstandig mogelijk deze taken kunnen uitvoeren. Er zijn lijsten gemaakt met dagelijkse/wekelijkse/maandelijkse en incidentele taken. Door middel van een magneetsysteem kunnen mensen aangeven welke taken klaar zijn. Het streven is door middel van werkbeschrijvingen het zelfstandig werken in de huishouding zoveel mogelijk te bevorderen.

Binnen activiteiten zijn er in principe bij welk werkgebied. Het gaat hier met name om de creatieve activiteiten die niet bij één van de andere werkgebieden zijn ondergebracht. In de loop der jaren is de groep mensen die het leuk vindt om creatief bezig te zijn groter geworden. We zijn begonnen met beschilderen van houten boerderijdieren, die ook zelf gemaakt worden en het maken van kleine houten schijfjes met ons logo erop. Dit schijfje wordt vervolgens gebruikt als label aan onze andere eigengemaakte producten als bv. nestkastjes, voederhuisjes, dienbladen, broodplanken, maar ook koekjes, taarten of bij een cadeaupakket. Ook de verwerking van de eigen wol blijft een activiteit die mensen graag doen. Er wordt wol uitgeplozen, gekaart, droog gevilt, gesponnen en gebreid van de eigen wol. Omdat er veel mensen zijn die breien of haken leuk vinden hebben we de samenwerking gezocht met een breiclub in Enschede en dit betekent dat een aantal van onze dames dekens breit voor weeskinderen in Moldavië.

Vee en Grasland (VG)

In 2015 zijn we gestart met de verzorging van waterbuffels voor de Buffalofarm in Denekamp. Dit was een succes en deze samenwerking is gecontinueerd. De verzorging van deze één- tot tweejarige dieren is niet te vergelijken met koeien van dezelfde leeftijd. Door de goede ondersteuning van de boer hierbij is het erg leuk dit te doen. We willen geen buffels die ouder zijn dan twee jaar. Dit in verband met de hanteerbaarheid van deze dieren. We krijgen veel positieve reacties van bezoekers aan het landgoed die het bijzonder vinden de waterbuffels in de wei te zien. Dit is weer erg leuk voor onze medewerkers, die ook over de verzorging van de waterbuffels kunnen vertellen.

De verzorging van de dieren in het Van Heekspark en het Abraham Ledebouer is gecontinueerd in 2017. Al jaren verzorgen we dieren en weilanden in beide parken.

De viermarken beheert in het gebied 't Wageler ca. 13 ha. grasland: weilanden waarvan de afrasteringen soms in slechte staat zijn. In 2017 lag de prioriteit bij het herstel van afrasteringen van de weilanden dicht bij de boerderij. Hier is een start mee gemaakt en hier zullen we in 2018 verder mee gaan.

Boerderij Oldenhof (BO)

In 2017 is verder gewerkt aan het in oude staat terugbrengen van het interieur van dit gemeentelijk monument. In het voorjaar is er een fotowedstrijd georganiseerd en vervolgens zijn er twee open dagen geweest om bezoekers de gelegenheid te geven de voortgang van de werkzaamheden te bekijken. In de zomerperiode was het mogelijk om op woensdagmiddag de boerderij te bekijken en een kopje koffie/thee te drinken.

Jaarlijks zijn er bedrijven die in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen onze stichting komen helpen. De stichting Present heeft in 2017 wederom een aantal van deze groepen begeleid.

In 2017 zijn er de volgende bijzondere activiteiten geweest en waarbij medewerkers hebben geholpen of meegedaan:

- 12 januari, nieuwjaarbijeenkomst voor iedereen van 'De Viermarken';
- 13 april, eten met de burens, in het kader van elkaar beter leren kennen is er samen gekookt en gegeten.
- Vanaf april tot september, diverse bezoeken schoolklas Noorderkroon in het kader van het project Pannenkoekfabriek;
- Deelname aan de voorjaarsbraderie in Glanerbrug met m.n. hout-, wol-, en bakproducten;
- Mei/juli deelname aan een aantal marktjes bij verpleeghuis 'De Cromhoff' (Livio);
- mei, Hemelvaartsdag, voor fietsers/wandelaars mogelijk een stop te maken op 'De Viermarken' en genieten van een kopje koffie met iets lekkers;

- 7 juni, familiedag Viermarken;
- 23 juni, Vrije School de Noorderkroon heeft het Sint Jansfeest gevierd in de weilanden rond Boerderij Oldenhof;
- 9 juli, fotowedstrijd en open dag Oldenhof
- 13 juli, brainstorm middag, input beleidsplan 2018 – 2020 voor stakeholders, personeel en medewerkers Viermarken
- 10 september, deelname oogstdag bij de Lonnekermolen
- 1 oktober, open dag Oldenhof
- 4 oktober, uitje: met z'n allen met de bus naar de Harmühle in Duitsland, georganiseerd door de Viermarkenraad
- 7 oktober, deelname herfstmarkt Glanerbrug
- 22 november, eten met de burens
- 16 december, meegewerkt aan de avondwandeling, levend kerstverhaal in het Ledeboerpark
- 21 december: midwinterfeest voor iedereen van 'De Viermarken'

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 17 acties opgenomen in de actielijst.

Bijlagen

- kwaliteitssysteem 2015

3.2 Algemene conclusies

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van de ontwikkelingen en situaties die bij "3.1 Het afgelopen jaar op de zorgboerderij" zijn beschreven.

De Viermarken bestaat inmiddels 27 jaar en is in die jaren altijd in beweging geweest. Dat was in 2017 niet anders. Bij alle ontwikkelingen, kansen en mogelijkheden die we zien, blijft de eerste prioriteit dat we een veilige en verantwoorde plek voor onze mensen bieden en blijven luisteren naar hun wensen.

BOERDERIJ DE VIERMARKEN

Jaarlijks bespreken we 'Wat ging goed en wat kan beter'. De werkgebieden waarbij dit het meest speelt zijn de moestuin en boerderij Oldenhof. Van deze werkgebieden volgt een nadere toelichting. Op de overige werkgebieden zijn geen grote veranderingen gepland, we continueren onze huidige werkwijze.

moestuin

Belangrijk is dat we de juiste balans houden tussen professionaliseren van de teelt en zorg voor de begeleiding van mensen. Dit betekent dat we, luisterend naar de adviezen van onze medewerkers, de teelten waar dit kan meer mechaniseren, meer gebruik gaan maken van hulpmiddelen als biologisch afbreekbaar onkruiddoek en de teelten niet verder gaan uitbreiden, maar eerder iets kleiner maken. Het teeltplan 2018 is hierop aangepast.

boerderij Oldenhof

In 2017 was er geen structurele begeleiding op boerderij Oldenhof. Nu de renovatie bijna afgerond is, kan er structureel ook gewerkt worden. Er is daarom een rooster gemaakt voor werkbegeleiders, stagiaires en vakkrachten zodat er dagelijks ook begeleiding mee kan voor activiteiten in en rond dit boerderijtje. In 2018 zal elke tweede zondagmiddag van de maand, de boerderij open zijn als Theeschenkerij. Elke maand met een eigen thema en eigen simpele menukaart. In de tuin, die we nog gaan inrichten, willen we thee kruiden gaan telen en onze eigen theemelange samenstellen. Er is een vaste groep medewerkers die onder begeleiding van de vakkracht op zondagmiddag komt helpen.

PROJECT WAGELER, SAMEN STERKER

Het projectplan is klaar en we nemen deel aan de projectgroep die met ingang van 2018 in het leven is geroepen. We brengen in 2018 het rapport in dat vorig jaar is gemaakt door de studenten van Van Hall Larenstein rond de belevingsroute in het gebied. De projectgroep bepaalt wat de prioriteiten in het gebied zijn en wij kijken wat onze bijdrage daarin zal kunnen zijn, afhankelijk van de mogelijkheden en wensen van onze medewerkers.

SAMENWERKINGSVERBAND LAMMERINKSWÖNNER

Het samenwerkingsverband bestaat uit 3 organisaties: AOC-Oost, Stawel en 'De Viermarken'. Namens het samenwerkingsverband wordt 'De Viermarken' huurder van de panden. Afspraken hierover worden in 2018 schriftelijk vastgelegd door de gemeente Enschede. In 2018 zal centraal staan het behouden van de huidige functies van het Lammerinkswönnener en van daaruit kijken hoe we als drie organisaties geleidelijk aan invulling gaan geven aan onze wensen, zoals die eerder zijn beschreven. Concreet betekent dit dat in het voorjaar 2018 de vergaderruimte bij het Lammerinkswönnener geschikt gemaakt zal worden voor gebruik door Stawel. De toekomstige kantine zal mede gebruikt worden voor een tijdelijke leslocatie voor het AOC. De Viermarken gaat in het voorjaar in gesprek met de gemeente Enschede om te overleggen of er financiële middelen zijn om vorm te geven aan de ideeën rond participatie. Er wordt gewerkt aan een businessmodel, samen met de gemeente. In het gebied zijn veel vrijwilligers actief. Voorjaar 2018 zal door de gemeente Enschede een informatiebijeenkomst worden belegd met vrijwilligers en besturen van vrijwilligersorganisaties om hen te informeren over de huidige ontwikkelingen in zoverre zij al niet geïnformeerd zijn. Afhankelijk van de uitkomsten van deze bijeenkomsten als gekeken worden hoe we de samenwerking en communicatie met deze organisaties gaan continueren. Op 23 september zal samen de Twentse Landdag worden georganiseerd. Thema van dit drie-jarlijkse evenement is in 2018 duurzaamheid.

GROENE KENNISPOORT TWENTE

Samen werking met de Groene Kennispoort Twente willen we continueren. Het projectvoorstel van de studenten van de WUR moet worden vervolgd door het maken van een businessmodel voor het praktijk en kenniscentrum. Dit zal ook worden ingebracht in het samenwerkingsverband Lammerinkswönnener.

PROJECT PANNENKOEKFABRIEK

Besloten is niet actief scholen te benaderen voor dit project. Er zal zomergraan worden geteeld op een kleine oppervlakte. Bij belangstelling van scholen voor het project kan aan de vraag worden voldaan. Met de vrijwilligers van het Lammerinkswönnener zullen afspraken worden gemaakt of zij dit jaar een graanproject willen en dit zal worden afgestemd met ons project en het project van Akker tot Bakker van de Lonnekermolen.

BAANBREKEND LANDSCHAP

Dit project is afgerond. Binnen het samenwerkingsverband willen we onderzoeken of dit soort trajecten ook vanuit het Lammerinkswönnener (participatie, educatie) georganiseerd kunnen worden met als doel uitstroom richting werk, bijvoorbeeld bij onderhoud Enschede, die een groot deel van het werk in het gebied uitvoert.

VSO 't ROESSINGH

De samenwerking is wederzijds prima bevallen en zal in 2018 worden gecontinueerd.

VOEDSELBANK ENSCHEDE-HAAKSBERGEN

Wens van de voedselbank is dat we een vriendentuin gaan aanleggen waarvan de opbrengst in zijn geheel voor de voedselbank is. Wij willen dit graag realiseren, mits er dan ook voldoende vrijwilligers zijn die hieraan mee willen werken. Wij redden dit niet naast de eigen moestuinwerkzaamheden. Ardanta heeft hier onderzoek naar gedaan, maar structureel vrijwilligers hiervoor vinden is een probleem. We hebben daarom besloten 2018 te gebruiken om te kijken of de andere werkwijze die we in onze moestuin gaan hanteren kan leiden tot minder werk, mindere onkruiddruk en of we dan alsnog zouden kunnen uitbreiden. Tot die tijd zal een deel van de opbrengst uit onze bestaande moestuin naar de voedselbank blijven gaan.

REALISATIE NIEUWE KWEEKKAS

Door de samenwerking met het AOC is dit op een laag pitje gezet. In 2018 moet er overleg plaatsvinden met de verhuurder van de boerderij. Er zijn meer wensen met betrekking tot de huisvesting. Deze zijn vorig jaar in kaart gebracht en de eerste stap richting realisatie is overleg met verhuurder om mogelijkheden te bespreken. Dit wordt in 2018 opgepakt.

ARDANTA

De samenwerking is goed bevallen en zal in 2018 worden gecontinueerd.

COMMUNICATIE EN PR

De samenwerking met het communicatie bureau Raakkracht bevalt prima en zal in 2018 worden gecontinueerd.

ICT EN TELEFONIE

In 2018 wordt glasvezel hier aangelegd en zal internet sneller gaan waardoor programma's die in de Cloud werken, gemakkelijker gebruikt kunnen worden.

OMZETBELASTING

Onze BTW-specialist heeft een voorstel richting de belastingdienst met betrekking tot de omzetbelasting. In 2018 zal helder worden op welke wijze de omzetbelasting verwerkt zal moeten worden. De zorg is vrijgesteld, winkel en boerderij zijn btw-plichtig.

4 Deelnemers en medewerkers

4.1 Deelnemers

Een beschrijving van de doelgroepen, het aantal deelnemers en de wijzigingen hierin.

De stichting heeft als doelstelling het bevorderen van de zo goed mogelijke sociaal-maatschappelijke integratie van mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke handicap, van psychosociaal kwetsbaren en van langdurig werklozen door middel van het aanbieden van een aangepaste werkplek. Zij exploiteert daartoe een agrarisch project in de vorm van een boerderij waar ecologische landbouw, natuur- en landschapsbeheer, educatie, recreatie en zorg, al dan niet in combinatie, gepraktiseerd wordt.

We bieden mensen (arbeidsmatige) dagbesteding, waarbij een individuele benadering centraal staat. De begeleiding is gericht op het bevorderen van een zo groot mogelijke zelfredzaamheid, passend bij de medewerker.

De Viermarken werkt met medewerkers uit diverse doelgroepen en de zorgzwaarte kan binnen deze groep variëren van licht tot zwaar, waarbij de nadruk licht op matig. Onze ervaring is dat de zorgzwaarte die geïndiceerd is niet overeen hoeft te komen met de begeleidingsbehoefte van deze mensen. Zo nodig wordt dit besproken met de verwijzer.

Deze zijn in grote lijnen onder te verdelen in vier groepen:

1. Geestelijke Gezondheidszorg (Ggz)
2. Verstandelijk Gehandicaptenzorg (Vgz)
3. Lichamelijk Gehandicaptenzorg (Lgz)
4. Overige Maatschappelijke zorg (Omz: Dit zijn de mensen die niet onder één van de vorige drie categorieën geplaatst kunnen worden, maar toch begeleiding nodig hebben)

Onder Omz vallen mensen die door de gemeentes zijn verwezen of die niet vallen onder één van de andere categorieën.

De financiering van de begeleiding is geregeld via de Wet maatschappelijke ondersteuning, persoonsgebonden budgetten, onderaanneming (WLZ en Beschermd Wonen) en overige financieringswijzen.

Doel- groepen	2017	
	aantal verwijzingen*	%
Ggz	18	13,2%
Vgz	15	11,0%
Lgz	8	5,9%
Omz	95	69,9%
Totaal	136	100,0%

* Het komt voor dat mensen door verschillende verwijzers naar 'De Viermarken' worden verwezen, bv eerst Aveleijn, vervolgens RIBW. Dit zijn dat twee verwijzingen voor dezelfde persoon. In 2017 zijn er 134 unieke personen op de boerderij geweest.

In 2017 heeft er met name groei plaats gevonden in het aantal dagdelen dat men aanwezig was. In 2017 waren dit per persoon 127 dagdelen t.o.v. 115 dagdelen in 2016

De Viermarken is 500 dagdelen per jaar geopend. Door de ingebruikname van boerderij Oldenhof kan de capaciteit van 'De Viermarken' geleidelijk aan uitbreiden naar maximaal 35 fte medewerkers. (17.500 dagdelen), 25 fte op boerderij De Viermarken en 10 fte bij boerderij Oldenhof.

doelgroepen in fte deelnemers	2017	
	aantal fte	%
Ggz	2,39	7,0%
Vgz	5,11	15,0%
Lgz	1,94	5,7%
Omz	24,54	72,2%
Totaal	33,98	100,0%

Op 1 januari 2017 zijn we gestart met 100 medewerkers. In de loop van het jaar zijn er 32 mensen gestart en 31 mensen gestopt. Op 31 december 2017 waren er 101 personen. De uitstroom was als volgt:

<u>redenen uitstroom</u>	2017	
	aantal	%
proeftijd	3	9,7%
andere (arbeids)dagbesteding	1	3,2%
vrijwilligerswerk	2	6,5%
privéomstandigheden	2	6,5%
UWV reïntegratietraject	1	3,2%
baan	2	6,5%
ziekte/overlijden	4	12,9%
opleiding/scholing	3	9,7%
einde traject	4	12,9%
te veel prikkels	2	6,5%
overige redenen	7	22,6%
Totaal	31	100,0%

Naast onze vaste groep deelnemers hebben een drietal andere groepen gebruik gemaakt van 'de Viermarken'. Het gaat hierbij om twee groepen leerlingen van het onderwijscentrum het Roessingh en de vrijwilligers van de metaalwerkgroep van de stichting 55+.

De leerlingen van onderwijscentrum komen samen met hun leerkrachten twee ochtenden in de week meehelpen op de boerderij. De metaalwerkgroep komt een middag in de week.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp is 1 actie opgenomen in de actielijst.

4.2 Conclusies m.b.t. deelnemers

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van de deelnemersgroep en wijzigingen hierin.

In 2017 heeft er met name groei plaats gevonden in het aantal dagdelen dat men aanwezig was. In 2017 waren dit per persoon 127 dagdelen t.o.v. 115 dagdelen in 2016.

Op 'De Viermarken' is er veel variatie aan werkzaamheden en begeleiding mogelijk. Randvoorwaarden om te kunnen starten op 'De Viermarken' zijn de volgende:

1. De medewerker moet een redelijke mate van zelfstandigheid hebben;
2. De medewerker moet ouder dan 18 jaar zijn
3. De financiering moet geregeld zijn;

Uitgangspunten voor de begeleiding van de deelnemer/vrijwilliger, waardoor ontwikkeling mogelijk wordt:

1. Het bieden van een veilige plek waar je welkom bent;
2. Je wordt serieus genomen;
3. Het is belangrijk dat je plezier in je bezigheden hebt/krijgt, vandaar uit kun je je weer verder ontwikkelen;
4. Je leert keuzes maken en verantwoordelijkheden nemen, ook voor het realiseren van je eigen doelstellingen;
5. De begeleiding is coachend en stimulerend, zelf ontdekken en doen, verantwoordelijkheden geven/nemen zijn hierbij belangrijke punten;
6. Mensen worden gestimuleerd elkaar te helpen daar waar dit mogelijk en wenselijk is;
7. Personeel en medewerkers gaan als gelijkwaardige met elkaar om: medewerkers worden niet betutteld.;

Dit blijft ook volgend jaar ons uitgangspunt voor de begeleiding van onze mensen.

4.3 Personeel

Een beschrijving van hoe het afgelopen jaar is gegaan met het personeel op de zorgboerderij.

Op 1 januari 2017 hadden we 8 mensen in dienst, 6,44 fte. Eén persoon (0,89 fte) had een tijdelijk dienstverband. Daarnaast is er één persoon (0,83 fte) gedetacheerd vanuit de sociale werkvoorziening en zijn er twee ZZP-ers (0,78 fte) ingehuurd voor de financiële administratie en teeltadvies. Er zijn in 2017 twee mensen in dienst genomen met een tijdelijk dienstverband, met ingang van 16 januari de teeltadviseur/vakkracht groenteteelt (0,56 fte, voorheen zzp) en met ingang van 15 mei een werkbegeleider (0,56 fte). Eén van de werkbegeleiders is twee uur per week minder gaan werken.

Binnen de organisatie zijn er op 31 december 2017 de volgende functies:

	aantal	fte
directeur/bestuurder	1,00	1,00
werkbegeleider	5,00	3,61
vakkracht	2,00	1,44
assistent	2,00	1,44
	10,00	7,50

Op 31 december 2017 was er nog steeds een persoon (0,83 fte) gedetacheerd vanuit de sociale werkvoorziening en is er één ZZP-ers (0,22 fte) ingehuurd voor de financiële administratie. Daarnaast is er één reïntegratieplaatsing vanuit de gemeente Enschede.

Het ziekteverzuim in de organisatie was voor geheel 2017 12,04%. Dit werd veroorzaakt door het niet werk gerelateerde langdurige verzuim van één van de werkbegeleiders en een arbeidsongeval van een andere werkbegeleider. Als gevolg van het arbeidsongeval is de arbeidsinspectie op bezoek geweest, omdat het ongeval heeft geleid tot een opname in het ziekenhuis. Gelukkig is geconstateerd dat het ongeval niet verwijtbaar was. In 2016 en 2015 was het ziekteverzuim respectievelijk 7,86 en 2,92 %.

Alle personeelsleden hebben een functioneringsgesprek gehad, met uitzondering van de teeltadviseur en de nieuwe werkbegeleider. Er was een gesprek gepland met de teeltadviseur, maar deze is door omstandigheden vervallen en een nieuwe datum moet nog worden geprikt in het voorjaar 2018. De nieuwe werkbegeleider had een contract tot en met december 2017. In november is er wel een gesprek geweest rond het functioneren en het verlengen van het contract, maar niet zodanig als functioneringsgesprek vastgelegd. Het contract is met ingang van 1 januari 2018 verlengd voor een jaar en ook met urenuitbreiding hierbij.

Het personeel geeft aan dat men met plezier op 'De Viermarken' werkt. Algemeen is dat men het als druk ervaart op de boerderij, zowel rond de begeleiding van de doelgroep als de werkzaamheden op de boerderij. Dit heeft er in het begin van het jaar al toe geleid dat er personeelsuitbreiding heeft plaatsgevonden en in januari 2018 zullen er opnieuw uren worden uitgebreid. Het uitvallen van twee collega's voor langere termijn heeft ook invloed (gehad) op het functioneren van het team. De vervangers zijn met open armen ontvangen, maar moeten wel nog ingewerkt worden en wennen aan de werkwijze van onze organisatie waardoor er ongemerkt meer werkdruk ontstaat bij de overige mensen. Hier is natuurlijk aandacht voor.

4.4 Stagiaires

Een beschrijving van hoe het afgelopen jaar is gegaan met de stagiaires op de zorgboerderij.

De Viermarken biedt stageplekken aan stagiaires van diverse opleidingen. Vorig jaar zijn er onder andere stagiaires geweest van het Saxion, ROC, AOC en Warmonderhof. Daarnaast is er door studenten van Van Hall/Larenstein en de UT gewerkt aan een aantal projecten. Deze projecten doen we in samenwerking met de Groene Kennispoort Twente. Groene Kennispoort Twente is hét netwerk voor het realiseren van projecten in het buitengebied van Twente door vragen uit het gebied te koppelen aan onderwijsinstellingen. Dit jaar zijn er drie studentes geweest van de opleiding Social Work, Olomouc in Tsjechië.

De Viermarken heeft het gehele jaar door stagiaires met uitzondering van de zomervakantie. Gemiddeld zijn er twee stagiaires per werkdag aanwezig.

Herkomst van de stagiaires:

	aantal personen	dagdelen
AOC	2	44
Warmonderhof	1	154
ROC	9	695
Saxion	1	49
Tsjech	3	60
	16	1.002

Er zijn twee AOC stagiaires geweest, één volgde de opleiding diervverzorging en de ander volgde de groenrichting. De stagiaire diervverzorging werd begeleid door de werkbegeleider vee, met in de praktijk ondersteuning van onze zelfstandige veeverzorgers. De tweede stagiaire werd begeleid door de teeltadviseur moestuin. AOC stagiaires moeten affiniteit hebben met onze doelgroep.

De stagiaire warmonderhof wordt ondersteund door de teeltadviseur. Deze stagiaire volgt een mbo-3 opleiding gericht op biologische landbouw

De stagiaires van het ROC volgen in het algemeen de opleiding specifieke doelgroepen. Tot de zomervakantie 2017 boden we maximaal 2 stagiaires van het ROC een stageplek. Na evaluatie met de werkbegeleiders is besloten na de zomerperiode het aantal stageplekken voor het ROC met 1 plek uit te breiden. We zien de stagiaires als mogelijk toekomstige collega's. Dit betekent dat zij begeleid worden door onze werkbegeleiders en taken en verantwoordelijkheden krijgen passend bij de leerdoelen van de stage, de mogelijkheden van de stagiaire, en de wensen die er bij ons zijn op het gebied van uitvoering van taken op diverse werkgebieden. ROC stagiaires moeten zich bewust zijn dat er van hen wordt verwacht dat ze meehelpen met de diverse werkzaamheden op de boerderij.

De stagiaire van Saxion is in 2017 begeleid door de teeltadviseur moestuin en directeur. Het was in eerste instantie een stage bedoeld om kennis te maken met de diverse doelgroepen en activiteiten. Stagiaire kon natuurlijk ook beroep doen op kennis en ervaring van de werkbegeleiders (hbo/mbo opgeleid)

De Tsjechische stagiaires van de opleiding Social Work kwamen met name om te ervaren wat een zorgboerderij is. Zij hebben kennis gemaakt met drie verschillende Twentse zorgboerderijen, waaronder 'De Viermarken'. Zij werden begeleid door de directeur, teeltadviseur en een werkbegeleider.

Alle stagiaires nemen deel aan het personeelsoverleg en de dagsluiting. De stagiaires kiezen zelf een vertegenwoordiger voor de Viermarkenraad en hebben op deze wijze, net als iedereen ook invloed op het beleid van de organisatie. Stagiaires hebben regelmatig evaluatiemomenten met hun stagebegeleiders.

De informatie die we hebben gekregen van de studenten van de Hogeschool Van Hall, Larenstein en de WUR zal worden meegenomen in het beleidsplan 2018 -2020. Dit beleidsplan is nog in de maak.

4.5 Vrijwilligers

Een beschrijving van hoe het afgelopen jaar is gegaan met de vrijwilligers op de zorgboerderij.

Voor de gemeente Enschede is 'De Viermarken' een algemene voorziening. Dat betekent dat elke kwetsbare Enschedeër die bij ons komt en onder deze regeling valt hier als vrijwilliger komt werken. Toch is er een groep mensen die niet valt onder deze regeling en ook niet door een instelling wordt verwezen: voor de buitenwereld zijn dit onze vrijwilligers. Op de werkvloer is iedereen medewerker en is de benadering voor iedereen gelijk.

Het afgelopen jaar zijn er 13 ingeschreven vrijwilligers geweest, die er samen 342 dagdelen zijn geweest. Vrijwilligers kunnen op alle werkgebieden helpen. In het voorjaar en de zomer van 2017 heeft een vrijwilliger gezorgd dat er op woensdagmiddag koffie en thee geschonken kon worden bij boerderij Oldenhof. Dit was zonder deze vrijwilliger nog niet gelukt. Toen deze vrijwilliger stopte, is ook deze activiteit gestopt. Een andere vrijwilliger ondersteunt al meerdere jaren de Viermarkenraad. Met alle mensen vindt er jaarlijks een gesprek plaats. Dit wordt nog niet altijd schriftelijk vastgelegd: dat is nog een verbeterpunt.

In 2018 zijn er ook diverse malen groepen vrijwilligers geweest die hebben geholpen met allerlei grote klussen. Hierbij gaat het voornamelijk om mensen die werken bij Ardanta en Timberland. Deze bedrijven maken het mogelijk dat hun personeel een aantal dagen in het jaar vrijwilligerswerk bij ons kan doen. Denk aan bijvoorbeeld het helpen opruimen van het erf, planten van nieuwe aardbeiplanten, maken van de afrasteringen etc..

Er is een vrij stabiel aantal vaste vrijwilligers, daarnaast komt het ook voor dat mensen voor een afgebakende periode willen helpen en dan weer iets anders willen gaan doen.

4.6 Conclusies m.b.t. personeel, stagiaires en vrijwilligers

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van de inzet en omgang met personeel, stagiaires en vrijwilligers.

De Viermarken heeft een prima team. Er zijn diverse kwaliteiten in huis en hoewel er natuurlijk altijd wel eens zaken spelen, kunnen we op elkaar rekenen. Bij ziekte van een collega of verlof is men altijd bereid te helpen. Iedereen denkt mee hoe we kunnen verbeteren. De één kan dat wat actiever dan de ander, ook afhankelijk van de mogelijkheden van elk personeelslid. Belangrijk uitgangspunt vinden wij dat alles bespreekbaar moet zijn. Dat is iets anders dan dat alles kan, maar door zaken bespreekbaar te maken, is er ook meer begrip als iets niet kan, maar vaker kunnen zaken wel, zeker als dit een verbetering is van een oude werkwijze. Werken op 'De Viermarken' is, hard werken, flexibel zijn, doorpakken waar dit nodig is en ruimte geven waar dit kan. De mening van iedereen is belangrijk en doet er toe, want samen zorgen wij ervoor dat 'De Viermarken' een veilige en prettige plek is om te komen.

In november 2016 hebben we een coach ingehuurd om te kijken hoe we ons als team kunnen verbeteren. Dit heeft er toe geleid dat we in 2017 structureel één keer in de maand samen om 17.00 uur samen hebben gegeten en aansluitend vergaderden. Dit is bijzonder goed voor de onderlinge verstandhouding en bovendien kunnen we 's avonds rustiger met elkaar overleggen dan overdag. Alle personeel en stagiaires zijn hiervoor uitgenodigd en nemen ook deel met uitzondering van twee personeelsleden, voor hen geeft zo'n avondvergadering te veel prikkels en te veel informatie. De collega's waarmee zij samen werken informeren hen over de avond en brengen ook punten voor hen in als dit wenselijk is. De agenda wordt door allen samen opgesteld. Dit overleg is in de plaats gekomen voor het wekelijkse werkbegeleidersoverleg. Het wegvallen van dit werkbegeleidersoverleg is opgevangen door een dagsluiting om 16.15 uur, ook voor personeel en stagiaires en wie daarvoor is uitgenodigd. Het vergt wel enige discipline om allen om 16.15 uur aanwezig te zijn, aangezien er daarna nog door een aantal mensen doorgewerkt wordt. We ervaren dit over het algemeen als zinvol. Toch wordt af en toe het werkbegeleidersoverleg gemist, omdat er soms te weinig aandacht is voor specifieke punten die met name voor de werkbegeleiders van belang kunnen zijn. We zijn nog aan het kijken hoe dit op te lossen.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp is 1 actie opgenomen in de actielijst.

5 Scholing en ontwikkeling

5.1 De opleidingsdoelen van afgelopen jaar

In de opleidingsdoelen beschrijft de zorgboer(in) hoe de kennis en vaardigheden van de begeleiders op peil wordt gehouden. Door veranderingen in doelgroepen of zorgzwaarte, veranderingen in wetgeving, etc. zal scholing regelmatig nodig zijn. Daarnaast is het onderling uitwisselen van kennis, informatie en casuïstiek belangrijk voor de ontwikkeling van de zorgboer(in) en medewerkers.

Bij dit onderwerp gaat het om de kennis en vaardigheden, de opleidingen kunt u bij 8.5.2 beschrijven.

Er zijn in 2017 geen individuele opleidingsdoelen geweest.

5.2 Opleidingen, trainingen, informatie- en intervisiebijeenkomsten

Een beschrijving van welke scholing afgelopen jaar is gevolgd, wie eraan hebben deelgenomen en of de scholing met goed gevolg is afgerond.

Wat betreft scholingen en ontwikkeling wordt deelgenomen aan thema-avonden, informatiebijeenkomsten, raadplegen van deskundigheid van derden (bv. medewerkers van de zorginstellingen waarmee wordt samengewerkt), bezoek aan andere zorgboerderijen.

In 2017 hebben alle personeelsleden deelgenomen aan het Autisme Belevingscircuit om op deze wijze te ervaren hoe iemand met een stoornis in het autisme spectrum de wereld ervaart en op basis daarvan te kijken hoe we onze ondersteuning op dit gebied kunnen verbeteren.

In november 2016 zijn we gestart met een traject voor alle personeelsleden om onder leiding van een professionele coach te onderzoeken hoe we als team optimaal kunnen functioneren en nog beter gebruik kunnen maken van elkaars capaciteiten en mogelijkheden. Onderwerpen als gesprekstechnieken en luisteren naar elkaar hebben hier veel aandacht gekregen. Dit ook omdat er meer differentiatie in functies zijn gekomen, vakkrachten, werkbegeleiders, assistenten en er daardoor ook meer behoefte ontstaat helder te hebben wat je nu van elkaar kunt en mag verwachten en hoe we samen de voorwaarden blijven scheppen dat de medewerkers zo optimaal mogelijk kunnen functioneren. Dit is gecontinueerd in de eerste maanden van 2017 en heeft geleid tot een structureel maandelijks overleg met alle personeelsleden en stagiaires in plaats van het wekelijks overleg met alleen werkbegeleiders. Daarnaast vindt er dagelijks een dagsluiting plaats, waar alle op dat moment aanwezige personeel, stagiaires en op uitnodiging medewerkers aan deel nemen.

In 2017 is er wederom intern een bhv-cursus gegeven waar alle aanwezige personeelsleden en een aantal medewerkers aan meegedaan hebben.

Eén van de werkbegeleiders (Mirjam) is naar een informatieavond geweest over nieuwe toetsmethodes van het ROC.

De directeur is in 2017 lid geworden van het ondernemersnetwerk zorglandbouw waar 6 wekelijks kennis- en ervaring wordt uitgewisseld over de actuele thema's die spelen op het gebied van landbouw en zorg onder deskundige leiding. Bij speciale thema's worden ook specialisten uitgenodigd die hier toelichting over geven. Dit kan gaan over gezondheid en bewegen tot en met de financiële kengetallen van de zorgboerderijen vergelijken.

5.3 Opleidingsdoelen komende jaren

Een beschrijving van de opleidingsdoelen voor de komende periode.

We hebben de opleidingsdoelen voor de komende jaren nog niet geïnventariseerd. We hebben HBO-ers, MBO-er, LBO-ers in dienst op zowel het gebied van landbouw en zorg. We hebben jaren ervaring met het werken met de medewerkers en ons personeelsbestand bestaat uit schoolverlaters tot en met mensen die bijna de pensioengerechtigde leeftijd hebben. Met elkaar hebben we heel veel kennis in huis. Het ontbreekt ons aan de tijd om dit goed met elkaar te delen. Het is op dit moment prioriteit om de bestaande kennis goed te delen, van daaruit gaan we verder kijken naar welke nieuwe kennis we in huis zouden willen en moeten halen.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp is 1 actie opgenomen in de actielijst.

5.4 Conclusies m.b.t. scholing en ontwikkeling

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van scholing en ontwikkeling.

Opleiding, scholing is een vast onderdeel van de jaarlijkse functioneringsgesprekken. Door de diversiteit aan opleidingen binnen het personeelsbestand van 'De Viermarken' is er in eerste instantie behoefte om van elkaar te leren. Dit vindt met name plaats tijdens de maandelijkse overleggen.

Het volgen van een opleiding moet geen doel op zich zijn: het gaat erom dat mensen voldoende de mogelijkheid krijgen zich te ontwikkelen, passend bij de functie, hun eigen wensen en de behoeften van de organisatie, zodat we kwalitatief goede begeleiding kunnen blijven bieden en de boerderij zich daarbij passend kan ontwikkelen.

6 Terugkoppeling van deelnemers

De kwaliteit van de zorgverlening van zorgboeren wordt mede getoetst aan de hand van evaluatiegesprekken, inspraakbijeenkomsten en deelnemerstevredenheidsmeting. De reacties van de deelnemers die hiermee worden verzameld, geven belangrijke informatie aan de zorgboer(in).

6.1 Evaluatiegesprekken deelnemers

Elke deelnemer heeft jaarlijks een evaluatiegesprek met de begeleiding en eventuele betrokkenen waarin wordt besproken hoe de deelnemer de zorg op de zorgboerderij ervaart en of de begeleidingsdoelen zijn behaald. In deze paragraaf wordt beschreven hoe de evaluatiegesprekken zijn verlopen.

Regelmatig vinden evaluaties plaats, waarbij gekeken wordt hoe het gaat met de gestelde doelen, hoe de medewerker de begeleiding ervaart, wat wensen/doelen zijn voor korte en lange termijn. Deze gesprekken vinden altijd plaats met de medewerker, vaak zijn begeleider bij de verwijzende instelling en/of de vertegenwoordiger van de medewerker hierbij aanwezig. Of de persoonlijk begeleider aanwezig is hangt af van de wens van de medewerker en/of onze wens ook met de persoonlijk begeleider te spreken. Met het merendeel van de 134 medewerkers zijn er gesprekken geweest. Medewerkers ervaren de gesprekken als prettig, even een moment van persoonlijke aandacht. Het geeft hen de mogelijkheid de zaken uit te spreken die hen bezig houden. Dit kan te maken hebben met het functioneren en de werkzaamheden op de boerderij, maar kan zeker ook gaan over hoe het thuis gaat en de invloed hiervan op de boerderij en omgekeerd.

6.2 Conclusies uit de evaluatiegesprekken

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het verloop van de evaluatiegesprekken. Eventuele verbeterpunten zullen aan de actielijst worden toegevoegd.

In het algemeen kan geconcludeerd worden dat de evaluatiegesprekken zowel voor medewerker als werkbegeleider waardevol zijn. Doelen worden geëvalueerd en waar nodig bijgesteld en nieuwe doelen worden afgesproken. Van belang is altijd dat op de juiste wijze feedback gegeven wordt over het functioneren, zowel door medewerker als werkbegeleider. Positieve feedback is voor de werkbegeleider vaak niet het probleem, maar negatieve feedback is soms lastig en dat is een aandachtspunt. Het is vaak beter duidelijk te zijn over verbeterpunten dan dit in het midden te laten, omdat er dan niets verandert en het voor de medewerker niet duidelijk is dat er iets zou moeten veranderen, bijvoorbeeld in zijn of haar gedrag. Voor de werkbegeleider is het vervolgens belangrijk de medewerkers op de juiste wijze handvaten te geven waarmee de medewerker zelf verder kan werken aan de door hem/of haar gestelde doelen. Begin 2017 heeft een coach het team handvaten gegeven rond communicatie, en de voortgang van evaluatiegesprekken is regelmatig een onderwerp van gesprek waarbij werkbegeleiders elkaar over en weer tips geven.

6.3 Inspraakmomenten

Minimaal ieder kwartaal wordt er op de zorgboerderij een inspraakmoment gehouden. Hierbij krijgen alle deelnemers de gelegenheid om met elkaar aan te geven wat ze graag anders of toegevoegd zouden willen zien op de zorgboerderij.

Inspraak en medezeggenschap vinden we op 'De Viermarken' bijzonder belangrijk, voor iedereen. In de praktijk blijkt het echter niet altijd even gemakkelijk te regelen te zijn. In 2014/2015 is gezocht naar een manier waarop iedereen die naar 'De Viermarken' komt ook kan meedenken en meepraten over de organisatie of hetgeen voor hem/haar belangrijk is op 'De Viermarken'. De oplossing is gezocht in een raad waarin iedereen zich vertegenwoordigd kan voelen: 'De Viermarkenraad'.

Daar waar mogelijk worden voorstellen van 'De Viermarkenraad' meegenomen in de begroting van de organisatie, het jaarplan of meerjarenbeleidsplan.

Wekelijks is er daarnaast een algemeen medewerkersoverleg, waar alle medewerkers en personeelsleden aan kunnen deelnemen en waar uitgelegd wordt wat de komende week gaat gebeuren, arbo-aangelegenheden, wie er op bezoek komen, of er nieuwe mensen gaan starten, wie er gestopt is en is er de gelegenheid voor iedereen in te brengen wat men belangrijk acht voor de hele groep.

De Viermarkenraad zorgt er jaarlijks voor dat er twee vergaderingen zijn waar geen personeel en stagiaires aanwezig zijn, zodat medewerkers onderling vrijuit kunnen praten, zonder rekening te moeten houden met gevoelens van personeel. Dit omdat medewerkers en werknemers het in de regel goed met elkaar kunnen vinden en het soms moeilijk is om feedback te geven.

Uiteindelijk is hetgeen we op 'De Viermarken' doen altijd een gevolg van wat de wensen van onze mensen zijn. Is er behoefte aan minder werk in de moestuin: zoals dit jaar aangegeven is, dan wordt dit in de planning meegenomen.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 2 acties opgenomen in de actielijst.

6.4 Conclusies uit de inspraakmomenten

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het verloop van de inspraakmomenten. Eventuele verbeterpunten zullen aan de actielijst worden toegevoegd.

Er zijn op de Viermarken ruim voldoende inspraakmomenten. Toch zijn er altijd mensen die het moeilijk vinden om persoonlijk een (verbeter)punt bespreekbaar te maken. We hebben daarom naast de inspraakmomenten sinds 2017 een map die heet: "hier zit ik mee". Deze map ligt in een kast in de kantine en kan door iedereen anoniem worden ingevuld. Regelmatig kijkt de directeur in deze map. De map is inmiddels een jaar in gebruik en er zijn in deze periode drie punten benoemd. Met enige regelmaat wordt deze map onder de aandacht gebracht.

De communicatie van de leden van de Viermarkenraad, naar de overige medewerkers van 'De Viermarken' kan nog beter. Het is de bedoeling dat maandelijks na het overleg van de Viermarkenraad, de voorzitter van de raad in het wekelijkse medewerkersoverleg een korte terugkoppeling geeft over belangrijke punten die gesproken zijn. Dit lukt nog niet altijd omdat het niet vast gegendeerd is. Dit kunnen we nog verbeteren.

6.5 Tevredenheidsmeting deelnemers

Ieder jaar wordt de tevredenheid van de deelnemers gemeten. De zorgboerderij kan hiervoor zelf een vragenlijst opstellen of gebruik maken van bestaande instrumenten. De deelnemers kunnen de vragenlijst anoniem invullen.

Naar aanleiding van het tevredenheidsonderzoek 2016 hebben we in 2017 een aantal zaken opgepakt:

- Het personeel is in 2017 uitgebreid met 1 parttime werkbegeleider
- Er is hard gewerkt om boerderij De Oldenhof in gebruik te kunnen nemen en ook de personele bezetting daar rond te krijgen zodat we daar in 2018 kunnen starten
- Communicatie heeft de aandacht, m.n. werkverdeling aansluitend aan de algemene werkverdeling in de kantine per werkgebied is daarbij van belang. Dit kan nog wel verbeterd worden. Dit geldt ook voor sommige overleggen per werkgebied.
- Personeel en stagiaires overleggen inmiddels één avond in de maand om allerlei zaken beter op elkaar af te stemmen en ook kennis en ervaring uit te wisselen.
- Er wordt gewerkt aan de website van 'De Viermarken' en aan de beeldvorming. Getracht wordt regelmatig iets nieuws op facebook te zetten en evenementen en bijzonderheden tijdig aan te kondigen.
- De personele bezetting qua vakkrachten kon in 2017 gehandhaafd worden en is in 2018 zelfs iets uitgebreid.
- Naar aanleiding van de bespreking van het tevredenheidsonderzoek 2016 zijn in 2017 een aantal vragen iets aangepast.

Het jaarlijkse tevredenheidsonderzoek 2017 is in november uitgedeeld aan 98 personen, 56 enquêtes zijn weer ingeleverd. Mensen waren vrij de enquête mee naar huis te nemen en daar eventueel met hulp in te vullen. Het tevredenheidsonderzoek is gebaseerd op de vragenlijst van de federatie landbouw en zorg. In de loop der jaren zijn op verzoek van de medewerkers een aantal vragen aangepast zodat die voor hen begrijpelijker zijn. Vragen liggen o.a. op het gebied van arbo, werkbegeleiding, aard van de werkzaamheden. Aandachtspunten die in 2017 genoemd werden, waren de drukte op de boerderij en dat er soms meer begeleiding op de werkvloer mag zijn. Opgemerkt werd dat het netter kan zijn bij diverse werkgebieden. Het opruimen van spullen en terugleggen op de plek waar het hoort, blijft continue een aandachtspunt. Algeheel biedt 'De Viermarken', m.n. op het achtererf een rommelige aanblik en dat kan beter. In 2018 zal dit een extra aandachtspunt zijn. De manier van werkverdeling wordt als prettig ervaren, wel vindt men dat de planning en de onderlinge communicatie nog soms beter kan.

Er zijn twee rapportcijfers gegeven, een 8,1 voor de begeleiding (2016: 7,8) en een 8,0 voor activiteiten/werkzaamheden (2016: 7,9). 91% van de medewerkers zou 'De Viermarken' aanbevelen aan mensen in een vergelijkbare situatie (86% in 2016). Opvallend is dat niemand 'De Viermarken' niet zou aanbevelen. De uitkomsten zijn in januari 2018 met alle medewerkers die daarin geïnteresseerd waren besproken en de actiepunten komen terug in de jaarplanning 2018.

6.6 Conclusies uit de deelnemerstevredenheidsmeting

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het verloop van de tevredenheidsmeting. Eventuele verbeterpunten zullen aan de actielijst worden toegevoegd.

Algehele conclusie is dat het best goed gaat op 'De Viermarken', alhoewel het druk is, is de sfeer goed en voelt men zich veilig. De begeleiding krijgt goede cijfers en ook voor de activiteiten is een goed cijfer gegeven. Wel wordt niet gezien dat de begeleiding druk is en het fijn zou zijn als de begeleiding meer zichtbaar is op de werkvloer. Omdat de administratie ook gedaan moet worden, zowel rond verslaglegging als rond de boerderijwerkzaamheden is er naar aanleiding van het tevredenheidsonderzoek afgesproken dat werkbegeleiders zo min mogelijk gelijktijdig gesprekken plannen en administratieve taken uitvoeren. In 2018 zullen meer mensen naar de Oldenhof kunnen gaan, daardoor wordt het waarschijnlijk op 'De Viermarken' zelf minder druk wordt.

7 Meldingen en incidenten

Op een zorgboerderij wordt geleefd en gewerkt in kleine of grote groepen, er wordt gewerkt met dieren gereedschap. Daarbij kunnen ongevallen of incidenten voorkomen. In dit hoofdstuk wordt beschreven wat er op de zorgboerderij is voorgevallen, hoe er met deze situaties is omgegaan, wat er uit de analyse van de situatie kan worden geleerd en tot welke acties dit heeft geleid. Voor alle meldingen en incidenten geldt dat de privacy van betrokkenen voorop staat. Wanneer om privacyredenen een melding of de toelichting daarop niet kan worden gepubliceerd, heeft de zorgboer(in) in een bijlage verantwoording afgelegd. Deze bijlagen worden niet gepubliceerd.

Wanneer er geen meldingen en/of incidenten hebben plaats gevonden, is dit hoofdstuk verder leeg.

7.1 Ongevallen en bijna ongevallen

Alle ongevallen en bijna ongevallen moeten worden vastgelegd. In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) aan wat er is voorgevallen en hoe hiermee om is gegaan. Door in te zoomen op een enkel ongeval of een reeks van kleine ongevallen kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Val van een kraan

Een van de werkbegeleiders is aan het eind van de werkdag van een machine gevallen die hij aan het opknappen was. Hij is met zijn gezicht op een tafel gevallen die bij de machine stond, daardoor is de betrokken werknemer aan zijn gezicht gewond geraakt. Werkbegeleider heeft zich bij directeur gemeld, was goed aanspreekbaar en samen is besloten onmiddellijk naar de huisartsenpost bij het ziekenhuis te gaan. Daar is werkbegeleider doorgestuurd naar de poli en zijn er foto's van zijn schedel gemaakt, waar bleek dat er in zijn aangezicht een botje gebroken was. Medewerker werd na de onderzoeken naar huis gestuurd en directeur heeft werknemer naar huis gebracht. In de wachtkamer bij de huisartsenpost heeft werkbegeleider zelf zijn vrouw geïnformeerd. Directeur heeft na het ongeval de arbeidsinspectie geïnformeerd.

Het ongeval is gebeurd op een moment dat er geen medewerkers meer aan het werk waren en werkbegeleider had zelf als taak te zorgen voor een veilige werkomgeving. De machine was een kraan waar nog geen afstap trapje aanzat. De werkbegeleider was juist bezig dit kraantje op te knappen. De arbeidsinspectie heeft uiteindelijk geoordeeld dat het om een ongeval ging dat niet verwijtbaar is. Werkbegeleider wilde snel even iets afmaken en juist dan gaat er vaak iets mis.

Een week na het ongeval is werkbegeleider geopereerd met als gevolg een herstelperiode van een aantal weken, waarin hij niet kon werken.

Na het ongeval is er onmiddellijk gehandeld, werkbegeleider is goed opgevangen en de noodzakelijk hulp is geboden. De arbeidsinspectie is tijdig geïnformeerd en de inspecteur heeft de boerderij bezocht. Eindconclusie van de inspectie was dat het een ongelukkige samenloop van omstandigheden was. Belangrijke les is dat een ongeluk in een klein hoekje zit en dat het altijd belangrijk is ook goed op de eigen veiligheid te letten.

Ram van een ramlam

Een van de stagiaires was alleen in de wei bij de lammeren en lette even niet op. Een ramlam zag zijn kans en ramde de stagiaire, waardoor haar been geraakt werd met een pijnlijke blauwe plek als gevolg.

Stagiaire was met de rug naar de lammeren gaan staan, waardoor zij de dieren niet goed in de gaten kon houden. Ze is er zich nu goed van bewust dat je altijd moet opletten dat je de dieren in de gaten moet houden en dat je om die redenen vaak met twee personen bij de dieren bent. Er is dan altijd iemand die kan opletten. Gedrag van dieren kan altijd onvoorspelbaar zijn. Het incident is gebeurd bij het voeren van de lammeren. De weide is iets aangepast zodat je minder in de wei hoeft te komen voor het voeren van de ramlammeren.

Het formulier (bijna) ongevallen is ingevuld en stagiaire neemt in het vervolg altijd iemand mee de wei in, gaat niet meer met de rug naar de dieren staan en de wei is iets aangepast.

7.2 Medicatie

Op de zorgboerderij worden medicijnen verstrekt en/of toegediend wanneer de begeleiding daarvoor bevoegd en bekwaam is. Het kan ook zo zijn dat een deelnemer zelf medicijnen meeneemt en inneemt gedurende het verblijf op de zorgboerderij. Wanneer er een incident plaatsvindt rondom de medicatie moet dit worden vastgelegd. Door in te zoomen op een incident kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

7.3 Agressie

Alle agressie-incidenten moeten worden vastgelegd. In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) aan wat er is voorgevallen en hoe hiermee om is gegaan. Door in te zoomen op een incident kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

7.4 Ongewenste intimiteiten

Alle incidenten rondom ongewenste intimiteiten moeten worden vastgelegd. In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) aan wat er is voorgevallen en hoe hiermee om is gegaan. Door in te zoomen op een incident kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

7.5 Strafbare handelingen

Alle incidenten rondom strafbare handelingen moeten worden vastgelegd. In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) aan wat er is voorgevallen en hoe hiermee om is gegaan. Door in te zoomen op een incident kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

7.6 Klachten

Alle klachten moeten worden vastgelegd. In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) aan welke klachten zijn ingediend en hoe hiermee om is gegaan. Door in te zoomen op een klacht kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

7.7 Conclusies uit meldingen en incidenten

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het ontstaan en afhandelen van meldingen en incidenten. Eventuele verbeterpunten zullen aan de actielijst worden toegevoegd.

De kans op (bijna) ongevallen is vaak groter als mensen nog snel even iets willen afmaken. Zorgvuldig en veilig werken moet altijd gaan boven snel iets afmaken. Bij het werken met landbouwhuisdieren moet je nooit vergeten dat in vele gevallen de dieren groter en sterker zijn dan jij bent, en ook al zijn ze nog zo lief, als ze schrikken dan kunnen ze je gemakkelijk verwonden, ook al was dat helemaal niet de bedoeling. Verder is het belangrijk dat mensen zich bewust zijn dat de omgangsregels die wij hebben voor de (grote) dieren er niet voor niets zijn. Zeker bij nieuwe mensen zullen we hier extra aandacht besteden aan het uitleggen waarom deze regels er zijn.

8 Acties

Werken aan kwaliteit is een continu proces, waarbij alle stappen die genomen worden om de situatie op peil te houden of te verbeteren kunnen worden vastgelegd in een actie. De actielijst is een belangrijke weergave van de activiteiten van de zorgboerderij in het algemeen en op het vlak van kwaliteit.

8.1 Voortgang actielijst, afgesloten acties

In het afgelopen kalenderjaar zijn onderstaande acties uitgevoerd. Waar nodig heeft de zorgboer(in) een toelichting gegeven op de uitvoering van de actie.

verder ontwikkelen project Pannenkoekfabriek met basisschool Noorderkroon

Geplande uitvoerdatum: 31-12-2017

Actie afgerond op: 04-10-2017 (Afgerond)

Toelichting: Project is afgerond. Leerlingen hebben voor de verantwoordelijk wethouder pannenkoeken gebakken van het eigen meel. Er is een lesprogramma ontwikkelt voor basisschool leerlingen van graan tot pannenkoek.

organiseren van 4 thema open dagen bij boerderij Oldenhof

Geplande uitvoerdatum: 31-12-2017

Actie afgerond op: 16-12-2017 (Afgerond)

Toelichting: Er zijn uiteindelijk 2 thema open dagen geweest bij boerderij Oldenhof. Vanwege ziekte is er één thema dag uitgevallen en de open dag voor kerst is vervangen door deelname aan de organisatie van de lichtjes, kerstwandeling in het Abraham Ledeboerpark.

Functioneringsgesprekken

Geplande uitvoerdatum: 31-12-2017

Actie afgerond op: 22-12-2017 (Afgerond)

Toelichting: Alle personeelsleden hebben minimaal één functioneringsgesprek gehad.

Tevredenheidonderzoek deelnemers

Geplande uitvoerdatum: 31-12-2017

Actie afgerond op: 01-12-2017 (Afgerond)

Toelichting: Het tevredenheidsonderzoek is uitgedeeld op 9 november en moest ingeleverd worden voor 1 december. De resultaten zijn verwerkt en besproken in februari 2018 met iedereen, personeel en deelnemers. Verbeterpunten worden meegenomen in de planning 2018

Evaluatie gesprekken met deelnemers

Geplande uitvoerdatum: 31-12-2017

Actie afgerond op: 22-12-2017 (Afgerond)

Toelichting: evaluatiegesprekken worden jaarlijks gehouden, soms vaker afhankelijk van de wensen van deelnemer en/of verwijzer

Actualisatie van de RI&E

Geplande uitvoerdatum: 31-12-2017
Actie afgerond op: 30-11-2017 (Afgerond)
Toelichting: Jaarlijkse rondgang is geweest.

midwinterfeest/kerstfeest organiseren

Geplande uitvoerdatum: 23-12-2017
Actie afgerond op: 19-12-2017 (Afgerond)
Toelichting: Met bijna 100 mensen zijn we uit eten geweest. We hebben genoten van een bijzonder kerstbuffet met heerlijke gerechten.

Actualisatie BHV

Geplande uitvoerdatum: 31-10-2017
Actie afgerond op: 08-11-2017 (Afgerond)
Toelichting: Jaarlijkse herhalingscursus bhv is gehouden.

projectplan voor ontwikkeling kennis- en demonstratiecentrum voor stadslandbouw verder uitwerken

Geplande uitvoerdatum: 30-09-2017
Actie afgerond op: 30-11-2017 (Afgerond)
Toelichting: Besloten is eerst het beleidsplan verder te ontwikkelen en vervolgens te kijken hoe en of we dit idee hierin gaan meenemen.

Oefening calamiteitenplan

Geplande uitvoerdatum: 30-09-2017
Actie afgerond op: 16-11-2017 (Afgerond)
Toelichting: De jaarlijkse ontruimingsoefening is soepel verlopen. Bij de nabespreking zijn een aantal verbeterpunten t.a.v. de routing, de hoorbaarheid van het ontruimingssignaal buiten de boerderij en het kiezen van een betere verzamelplek genoemd. Daarnaast moet bij de ontruiming duidelijk zijn wie op dat moment bij boerderij Oldenhof is en moeten de mensen daar ook geïnformeerd worden. Hier gaan we mee aan de slag

zomerbbq of uitje organiseren

Geplande uitvoerdatum: 01-09-2017
Actie afgerond op: 11-10-2017 (Afgerond)
Toelichting: Met zijn allen zijn we met de bus naar de Hahrmühle geweest. Dit is een watermolen met restaurant in een bijzonder mooie omgeving, net over de grens bij Haaksbergen. De Viermarkenraad heeft de dag georganiseerd en daarbij gekozen voor het uitzetten van een puzzletocht voor een deel van de mensen. Daarnaast was het mogelijk te kiezen voor een rondrit met een paardenkoets, die gelukkig ook rolstoeltoegankelijk was. De dag is afgesloten met een heerlijke maaltijd.

kar maken voor de gasfles van het lasapparaat

Geplande uitvoerdatum: 31-08-2017
Actie afgerond op: 31-08-2017 (Afgerond)
Toelichting: De kar is klaar

Realiseren van een theeschenkerij op woensdagmiddag als extra activiteit bij boerderij Oldenhof

Geplande uitvoerdatum: 31-07-2017
Actie afgerond op: 04-10-2017 (Afgerond)
Toelichting: Dit is niet gelukt. Op dat moment is besloten te zorgen dat de renovatie afgerond is en dan opnieuw te bekijken hoe we invulling gaan geven aan de activiteiten bij boerderij Oldenhof.

invulling geven aan de vacature voor werkbegeleider

Geplande uitvoerdatum: 01-06-2017
Actie afgerond op: 30-04-2017 (Afgerond)
Toelichting: De vacature is ingevuld en per 15 mei 2017 is ons team uitgebreid met een werkbegeleider met werkgebied moestuin en een dienstverband voor 20 uren per week

open dag organiseren in de week van de amateurkunst (WAK)

Geplande uitvoerdatum: 07-06-2017
Actie afgerond op: 15-05-2017 (Afgerond)
Toelichting: Halverwege mei 2017 hebben we besloten de open dag van 'De Viermarken' dit jaar niet door te laten gaan. Dit in verband met een aantal open dagen rond boerderij Oldenhof, zodat bezoekers de vorderingen rond de renovatie kunnen volgen.

organiseren brainstormmiddag beleidsplan 2018 -

Geplande uitvoerdatum: 01-06-2017
Actie afgerond op: 13-07-2017 (Afgerond)
Toelichting: Op 13 juli is er een zeer inspirerende brainstorm bijeenkomst geweest met een aantal stakeholders om input te onderzoeken of we nog op de juiste weg zitten. Deze informatie wordt verwerkt in het beleidsplan van de stichting.

verbeteren van de telefonische bereikbaarheid van het personeel

Geplande uitvoerdatum: 01-05-2017
Actie afgerond op: 31-05-2017 (Afgerond)
Toelichting: Alle werkbegeleiders hebben een mobiele werktelefoon, waardoor zij overal op het terrein bereikbaar zijn. Onderling kunnen zij nu naar elkaar doorverbinden wat de communicatie gemakkelijker maakt.

ouders/volwassen begeleiders attenderen op het feit dat zij bij ons op het erf verantwoordelijk zijn voor de veiligheid van hun kinderen o.a. vermelden bij receptie, in winkel en arbohandboek

Geplande uitvoerdatum: 01-05-2017

Actie afgerond op: 01-10-2017 (Afgerond)

Toelichting: Mensen met kinderen worden hier altijd op aangesproken, maar er hangen nog geen bordjes op het erf.

Voorstel en planning maken voor markten waar we buiten 'De Viermarken' aan mee willen doen

Geplande uitvoerdatum: 01-04-2017

Actie afgerond op: 31-03-2017 (Afgerond)

prikprotocol maken

Geplande uitvoerdatum: 31-03-2017

Actie afgerond op: 31-03-2017 (Afgerond)

Toelichting: Prikprotocol is inmiddels in de conceptversie klaar maar moet nog gecontroleerd worden op toepasbaarheid bij ons. Verwachting is dat dit eind maart 2017 klaar is.

plannen personeelsavonden vanaf maart t/m december en thema's in overleg bepalen

Geplande uitvoerdatum: 07-03-2017

Actie afgerond op: 14-02-2017 (Afgerond)

Toelichting: planning is gemaakt

Voor ingebruikname met eigen doelgroep Noodplan ophangen en aanpassen calamiteitenplan Viermarken/Oldenhof

Geplande uitvoerdatum: 01-03-2017

Actie afgerond op: 15-12-2017 (Afgerond)

Toelichting: Noodplannen zijn gemaakt. Omdat de ruimtes nog niet definitief klaar zijn, zijn ze nog niet opgehangen. Het gebouw is dermate klein dat duidelijk is waar de uitgangen zijn. Streven is dat in maart 2017 het vluchtplan ook daadwerkelijk aan de muren hangt. Het calamiteitenplan is nog niet aangepast.

Aandacht voor omvang informatie en verslaglegging. Zie verslag en niet noodzakelijk voor goedkeuring maar meer advies

Geplande uitvoerdatum: 01-01-2017

Actie afgerond op: 31-12-2017 (Afgerond)

Toelichting: We willen graag minder vastleggen, maar zien hier geen kans toe gezien de eisen die het kwaliteitssysteem stelt en de eisen die voortkomen uit de RI&E.

controle van de erfbomen

Geplande uitvoerdatum: 31-12-2016

Actie afgerond op: 11-04-2017 (Afgerond)

Toelichting: De bomen zijn gecontroleerd door een bomendokter en daar waar nodig zijn takken verwijderd. Er is een bemestingsadvies gegeven om de zeer oude bomen in een goede conditie te houden.

nieuwjaarsbijeenkomst organiseren (2e donderdag in het nieuwe jaar)**Geplande uitvoerdatum:** 12-01-2017**Actie afgerond op:** 12-01-2017 (Afgerond)**schriftelijke afspraken maken over het toezichthouden op veilig werken door partijen waarmee 'De Viermarken' samenwerkt of die werkzaamheden voor 'De Viermarken' uitvoeren op het terrein van 'De Viermarken'****Geplande uitvoerdatum:** 31-12-2016**Actie afgerond op:** 01-02-2017 (Afgerond)**Toelichting:** In 2016 niet gerealiseerd, januari 2017 opgestart en afgerond.**Opstellen jaarverslag****Geplande uitvoerdatum:** 28-02-2017**Actie afgerond op:** 26-02-2017 (Afgerond)**Toelichting:** Jaarverslag aangemaakt

8.2 Voortgang actielijst, openstaande acties

Hieronder staan de geplande acties van de zorgboerderij. Wanneer een actie is uitgesteld of gewijzigd heeft de zorgboer(in) een toelichting beschreven.

realiseren afrastering, afwatering en bestrating ponyweides**Verantwoordelijke:** Suzan Leemreis**Geplande uitvoerdatum:** 22-03-2018**onderzoeken of een kwartaaloverleg van werkbegeleiders alleen zinvol is om zaken te bespreken die in het PO niet horen.****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 16-04-2018**met elkaar overleggen wat geschikte momenten zouden kunnen zijn om gericht kennis te delen****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 17-04-2018

In Nieuwsbrief Kwaliteit 64 van 30 november 2017 heeft u kunnen lezen over de introductie Landelijke Klachtenregeling, met nieuw klachtenreglement en uitdeelbrief. Hierin is ook aangegeven wat te doen voor de implementatie hiervan, dit zijn acties die voor 31-3-2018 afgerond hadden moeten worden. Stel een nieuwe uitdeelbrief en klachtenreglement op (gebruik hiervoor de formats die zijn aangeleverd in de helpteksten op www.kwaliteitlaatjezien.nl, uitdeelbrief staat bij de helptekst onder vraag 4.7.1. en het klachtenreglement staat bij de helptekst onder vraag 4.7. Publiceer het klachtenreglement ook op www.zorgboeren.nl

Geplande uitvoerdatum: 26-04-2018

In de Nieuwsbrief Kwaliteit nr 63 dd 13 november 2017 heeft u kunnen lezen over de overgang van de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP) naar Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Voeg de acties die u in uw bedrijf gaat nemen om deze nieuwe wetgeving te implementeren toe.

Geplande uitvoerdatum: 26-04-2018

Beleidsplan 2018 - maken

Verantwoordelijke: Mieke van Dragt

Geplande uitvoerdatum: 30-04-2018

Het teeltplan voor de moestuin afstemmen op de mogelijkheden van de mensen en vervolgens de afzet van producten bekijken

Verantwoordelijke: Mieke van Dragt

Geplande uitvoerdatum: 30-04-2018

Zorgen voor een goed stageprogramma voor de leerlingen van VSO 't Roessingh

Verantwoordelijke: Mieke van Dragt

Geplande uitvoerdatum: 30-04-2018

op de rij zetten bij welke punten uit de activiteitenlijst mensen van Ardanta kunnen helpen in 2018

Verantwoordelijke: Mieke van Dragt

Geplande uitvoerdatum: 30-04-2018

Wijze van afdracht omzetbelasting is duidelijk

Verantwoordelijke: Mieke van Dragt

Geplande uitvoerdatum: 30-04-2018

de geactualiseerde bijlagen van het kwaliteitssysteem uploaden in kljz.nl

Verantwoordelijke: Mieke van Dragt

Geplande uitvoerdatum: 30-04-2018

opstellen klachtenreglement

Verantwoordelijke: Mieke van Dragt

Geplande uitvoerdatum: 30-04-2018

opstellen van voorbeeldbrief a.h.v. voorbeeld FLZ

Verantwoordelijke: Mieke van Dragt

Geplande uitvoerdatum: 30-04-2018

contactpersonen toevoegen aan de Kwapp**Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 30-04-2018

Er is iets misgegaan met het toevoegen van alle bijlagen vanuit het kwaliteitssysteem, ik kan het bestand niet openen. Graag nogmaals alle bijbehorende bijlagen van het Kwaliteitssysteem aan de kwapp toevoegen. Zie het instructiefilmpje 'Downloaden kwaliteitssysteem en bijlagen uit de oude applicatie' onder 'gebruiksaanwijzingen voor de kwapp' in de kennisbank.

Geplande uitvoerdatum: 30-04-2018

Voeg ook de volgende acties aan uw actielijst voor 2018 toe: - Jaarlijkse controle apparaten/machines/speeltoestellen (indien aanwezig) - Periodiek controle of medicijnlijsten van deelnemers nog actueel zijn. - Controle EHBO-koffers en brandblussers - Jaarlijkse herhaling zoönosenkeurmerk (heeft dit in 2017 ook plaatsgevonden, dit kan ik niet terugvinden op de actielijst, zo niet met hoge prioriteit inplannen). - Audit in september 2018. Vraag deze een maand van tevoren aan. - Planning van overleg van de viermarkenraad

Geplande uitvoerdatum: 30-04-2018

Hangen de noodplattegronden op de Oldenhof al? En is er ook een RI&E opgesteld voor de Oldenhof? Zo niet graag z.s.m. realiseren.

Geplande uitvoerdatum: 30-04-2018**maandelijkse terugkoppeling Viermarkenraad agenderen voor het medewerkersoverleg****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 03-05-2018**informereren van alle medewerkers over de nieuwe klachtenregeling****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 03-05-2018**klachtenregeling opnemen in Kwapp****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 10-05-2018**nieuwe klachtenregeling en brief opnemen in het infopakket voor nieuwe medewerkers****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 10-05-2018

richtlijnen opstellen over de omgang met kwartshoudend stof en gebruik PBM**Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 31-05-2018**Toelichting:** Niet in 2016 gestart vanwege tijdgebrek. Het vegen in een afgesloten ruimte doen we zo weinig mogelijk en dan vooral nat of met gebruik van een mondkapje. Stofzuigen gaat vaak beter. Er is een industriële stofzuiger voor dit soort doeleinden. In januari 2017 is gestart met het maken van de procedure.**samen met AOC-oost en Stawel onze ideeën rond een onderzoek en praktijkcentrum bespreken en onderzoeken of dit een gemeenschappelijk project zou kunnen worden****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 31-05-2018**Overleggen met vrijwilligers Lammerinkswöner en Lonnekermolen over invulling graanprojecten****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 31-05-2018**juiste acties in Kwapp aan juiste contactpersoon toewijzen en systematiek van labels maken****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 31-05-2018**actualiseer het kwaliteitssysteem binnenkort in de nieuwe kwapp.****Geplande uitvoerdatum:** 31-05-2018**organiseren open dag Viermarken****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 02-06-2018**Bij verbouwing werkplaats en boederij Oldenhof zorgen voor voldoende verlichting****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 30-06-2018**Toelichting:** De verlichting in de keuken en op de deel is inmiddels aangepast en de noodverlichting functioneert ook. De kleine ruimtes zijn nog niet allen opgeknapt en derhalve is de verlichting ook nog niet optimaal. Hier wordt verder aan gewerkt**verbeteren communicatie (social media/website etc.) mbv extern bedrijf Raakkracht****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 30-06-2018

Laatste punten renovatie afwerken en inrichting afronden**Verantwoordelijke:** Suzan Leemreis**Geplande uitvoerdatum:** 30-06-2018**overleggen met verhuurder wat zij kunnen betekenen in de plannen rond erf, kas en gebouwen van 'De Viermarken'.****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 30-06-2018**organiseren zomeractiviteit****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 18-07-2018**bij herinrichting werkplaats reeds aangeschafte dampafzuiging installeren. Tot die tijd zoveel mogelijk buiten lassen****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 31-07-2018**Toelichting:** In 2016 niet gerealiseerd. Er wordt nog gewerkt aan het afwerken van het dak dat in 2016 is vervangen en het opruimen van de ruimtes. Op het moment dat het tuingereedschap uit de loods gaat, kan deze permanent worden ingericht en de dampafzuiging op de juiste plek worden geïnstalleerd. Tot die tijd wordt er buiten gelast.**onderzoeken of er een aparte RIE gemaakt moet worden voor de hout- en metaalwerkplaats(je)****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 31-07-2018**Toelichting:** Dit onderzoek is nog niet opgestart.**de website is vernieuwd****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 31-07-2018**voorlichting geven en instructies bij kans op blootstelling aan biologische agentiea****Verantwoordelijke:** Suzan Leemreis**Geplande uitvoerdatum:** 01-08-2018**Toelichting:** officieel is dit nog niet gestart, hoewel er altijd aandacht is voor hygiëne en overdraagbare ziektes van dier op mens. Alle schapen en geiten zijn geënt tegen Q-koorts. Bij de uitbraak van de vogelgriep is hier ook aandacht aan besteed en zijn mensen gewezen op het belang van goede hygiëne en ontsmettingsmaatregelen. In de stal hangt een groot informatiebord over de noodzaak van handen wassen nadat je in contact bent geweest met dieren of meststoffen.

Klachtenreglement werknemers intern opstellen (passend bij CAO)**Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 31-08-2018**Toelichting:** Het klachtenreglement is nog niet op papier gezet. De Viermarken is een kleine organisatie. Ook werknemers kunnen bij de interne vertrouwenspersoon terecht of bij de arbo-arts. Altijd kan de directeur worden aangesproken en als het over de directeur gaat kan men bij de Raad van Toezicht terecht. Het heeft geen prioriteit gehad dit op papier te zetten omdat iedereen dit weet.**digitaliseren zorgdossiers****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 31-08-2018**Toelichting:** Inmiddels is ongeveer de helft van het aantal dossiers gedigitaliseerd. Wekelijks worden er een aantal dossiers gedigitaliseerd.**Actualisatie BHV****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 24-10-2018**Tevredenheidonderzoek deelnemers****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 01-11-2018**Oefening calamiteitenplan****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 15-11-2018**Actualisatie van de RI&E****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 30-11-2018**Glasvezel is aangesloten en kan worden gebruikt****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 30-11-2018**midwinterfeest organiseren****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 19-12-2018

Evaluatie gesprekken met deelnemers**Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 21-12-2018**Functioneringsgesprekken****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 22-12-2018**toetsen of voorlichting biologische agentia is begrepen en de juiste preventie in acht wordt genomen****Verantwoordelijke:** Suzan Leemreis**Geplande uitvoerdatum:** 31-12-2018**Toelichting:** Bij de uitbraak van vogelgriep in Nederland is het verboden voor onbevoegden om bij de kippen in de stal te komen. De stal is afgezet en de voeders mogen alleen nadat zij de hygienemaatregelen in acht hebben genomen de stal in en uit. Hier wordt streng op toe gezien. Deze maatregelen zijn ten tijde van de opstelling van dit jaarverslag nog in werking.**herhalingscursus bosmaaier/werken met de motorzaag****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 31-12-2018**Toelichting:** Niet gerealiseerd in 2016. certificaat blijkt 5 jaar geldig te zijn en herhaling. Werkbegeleider MTO controleert vaardigheden en gaat nog cursus train de trainer volgen.**Aandacht voor de drukte op 'De Viermarken', in gebruikname Oldenhof zal hier mogelijk uitkomst bieden****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 31-12-2018**Toelichting:** Er is extra aandacht voor mensen die gevoeliger zijn voor prikkels, er zijn vaker gesprekjes en het is mogelijk om in de pauzes op een andere plek pauze te houden dan in de kantine, waardoor het iets minder druk lijkt.**professionalisering van het werken in teams****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 31-12-2018**Toelichting:** Dit loopt nog en vergt tijd**Deelname aan projectgroep 't Wageler****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 31-12-2018

Deelname aan samenwerkingsverband Lammerinkswöner**Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 31-12-2018**Overleggen met gemeente rond mogelijkheden van een participatie plekken bij 't Lammerinkswöner****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 31-12-2018**Voor volgend jaarverslag: benoem graag de redenen van uitstroom.****Geplande uitvoerdatum:** 31-12-2018**Voor volgend jaarverslag: beschrijf graag welke onderwerpen er besproken zijn vanuit de Viermarkenraad en wat hiermee gedaan wordt.****Geplande uitvoerdatum:** 31-12-2018**realiseren van een andere kas****Verantwoordelijke:** Mieke van Dragt**Geplande uitvoerdatum:** 30-09-2020**meer afwisseling in de recreatieve binnenactiviteiten voor mensen die beperkt zijn in hun mogelijkheden****Geplande uitvoerdatum:** 31-12-2020**vervolg restauratie voorkamers boerderij Oldenhof****Geplande uitvoerdatum:** 01-04-2017**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 31-01-2018 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2018**Toelichting:** De renovatie is goed gelukt. Er wordt nog gewerkt aan de inrichting.**Controle van de brandblussers/noodverlichting etc.****Geplande uitvoerdatum:** 31-12-2015**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 01-02-2018 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2018**Toelichting:** Jaarlijks worden de verbandtrommels, noodverlichting en brandblussers door een extern bedrijf gecontroleerd. De controle vond altijd aan het eind van het jaar plaats. In 2017 is de controle door omstandigheden bij het bedrijf verschoven naar januari 2018

dak werkplaats afwerken

Geplande uitvoerdatum: 01-05-2017
Actie afgerond op: Actie is afgerond op 20-02-2018 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2018
Toelichting: De verhuurder heeft het dak afgewerkt.

maken jaarplanning 2017 aan de hand besproken info laatste personeelsavond dd 15-2-2017

Geplande uitvoerdatum: 15-03-2017
Actie afgerond op: Actie is afgerond op 02-03-2018 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2018
Toelichting: jaarplanning 2017 is gemaakt.

Controleer de bedrijfs- en locatiegegevens zoals die in deze Kwaliteitsapplicatie zijn opgenomen. Vul ontbrekende gegevens aan en corrigeer waar nodig de ingevulde gegevens zodat deze bij het verder gebruik van de applicatie correct in berichten en officiële verslagen en brieven worden weergegeven.

Geplande uitvoerdatum: 20-12-2017
Actie afgerond op: Actie is afgerond op 22-03-2018 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2018
Toelichting: Gegevens gecontroleerd en mail gestuurd betreffende de wijzigingen.

Opstellen jaarverslag

Geplande uitvoerdatum: 28-02-2015
Actie afgerond op: Actie is afgerond op 05-04-2018 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2018
Toelichting: 'Niet meer van toepassing' is n.a.v. de migratie naar de Kwapp: actie stond er twee keer in.

Opstellen jaarverslag

Geplande uitvoerdatum: 28-02-2018
Actie afgerond op: Actie is afgerond op 05-04-2018 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2018
Toelichting: 'Niet meer van toepassing' oude vervallen actie is n.a.v. de migratie naar de Kwapp.: staat er dubbel in

Schrijf uw jaarverslag over 2017 en dien deze in ten behoeve van de beoordeling. [Indienen Jaarverslag](#)

Geplande uitvoerdatum: 28-02-2018
Actie afgerond op: Actie is afgerond op 12-04-2018 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2018
Toelichting: Naar aanleiding van de heftige ziekte en het overlijden van één van de personeelsleden, begin 2018, is er uitstel gekregen tot 31 maart 2018 voor het indienen van het jaarverslag. Het kwaliteitsjaarverslag wordt bij onze stichting gemaakt, nadat het maatschappelijke jaarverslag is geschreven. Het maatschappelijke jaarverslag is echter nog niet af, omdat de financiële jaarrekening nog niet klaar was. Nieuw bij de huidige wijze van maken van het kwaliteitsjaarverslag is het nog beter evalueren waarom we werken zoals we werken. Natuurlijk vinden wij dit belangrijk, juist omdat dit er voor zorgt dat je je bewust bent van waarmee je bezig bent, maar het vergt veel meer tijd en dat is dan wel weer tijd die je niet op de werkvloer aanwezig kunt zijn, terwijl dat ook nodig is. Toen het jaarverslag dan klaar was op zaterdag 31 maart, bleken we het niet te kunnen uploaden in het systeem, achteraf onze fout, maar op dat moment niet op te lossen. Het kwaliteitsbureau van de federatie heeft ons weer op weg geholpen. Dinsdag 2 april wilden we het afmaken, maar helaas, was totaal onverwachts één van onze medewerkers overleden. Opnieuw een groot verlies in te korte tijd. Om deze reden hebben we helaas de deadline van 31 maart niet gehaald.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 3 acties opgenomen in de actielijst.

8.3 Conclusies m.b.t. de actielijst

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het plannen en tijdig uitvoeren van acties. Eventuele verbeterpunten zullen aan de actielijst worden toegevoegd.

Een actiepuntenlijst moet haalbaar zijn en niet alle actiepunten hoeven in een jaar uitgevoerd te worden. Dit is nog wel een verbeterpunt. De ambitie om iets in een jaar te realiseren en daarbij is het leermoment hoeveel tijd er eigenlijk is om naast de standaardwerkzaamheden nieuwe zaken op te pakken. Dat maakt dat sommige zaken uitgesteld moeten worden, omdat er gewoon concreet geen tijd voor is. Daarnaast is het natuurlijk zo dat onvoorziene omstandigheden een planning in de war kunnen gooien. Dan moet er bijgesteld worden.

9 Doelstellingen

In dit hoofdstuk beschrijft de zorgboer(in) wat de toekomstplannen zijn voor de zorgboerderij.

9.1 Doelstellingen voor de komende vijf jaar

De doelstelling van onze stichting zal de komende vijf jaar naar alle waarschijnlijkheid niet wijzigen. De wijze waarop wij invulling kunnen geven aan deze doelstelling zou dat wel kunnen. Wij denken dat een periode van vijf jaar voor onze organisatie op dit moment niet is te overzien. De raad van toezicht van 'De Viermarken' stelt het uit te voeren beleid van de stichting vast. Het beleidsplan 2018-2020 zou klaar zijn voor het eind van 2017. Door de ontwikkelingen rond de samenwerking in het gebied is besloten dit uit te stellen tot het voorjaar 2018, zodat duidelijker is wat de positie van 'De Viermarken' in het gebied zal zijn. In dit beleidsplan zullen de doelen voor een periode van 3 jaar worden vastgelegd. De raad van toezicht moet dit beleidsplan vaststellen waarna acties in het kwaliteitssysteem kunnen worden verwerkt.

9.2 Doelstellingen voor het komende jaar

1. De Viermarken is en blijft een veilige plek waar we met elkaar werken aan een gewenst product.
2. De samenwerking in het gebied krijgt meer vorm en het is duidelijk wat wij als Viermarken hier concreet in gaan doen.
3. De samenwerking rond het Lammerinkswönnner is concreet en in het voorjaar gaan we werken, samen met de gemeente Enschede, Stawel en AOC-Oost aan een businessplan voor het Lammerinkswönnner.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 3 acties opgenomen in de actielijst.

9.3 Plan van aanpak

Om de doelstellingen te realiseren beschrijft de zorgboer(in) concrete stappen die worden toegevoegd aan de actielijst.

De doelstelling van 'De Viermarken' is en blijft het zijn van een veilige plek waar we met elkaar werken aan een gewenst product.

Dit willen we o.a. bereiken door:

1. **Werken aan meer structuur rond planning, voorbereiding, uitleg en uitvoering van klussen en taken**
 - Vooral nog de actiepuntenlijst ordenen, toevoegen van meer contactpersonen aan Kwapp, waardoor taken beter ook in Kwapp gedelegeerd kunnen worden. Prioriteren van de actiepunten en waar nodig per actiepunt bekijken hoe dit te concretiseren. Systeem van labeling maken, waardoor labelen van actiepunten beter mogelijk is.
 - per klus bekijken, wie, wat, waar, waarom en hoe gaan we het doen.
 - administratieve taken en het houden van gesprekken worden beter door het personeel op elkaar afgestemd, waardoor er altijd meerdere personeelsleden bereikbaar zijn.
 - voortgangsgesprekken worden tijdig ingepland
2. **Zodra de begeleiding voldoende is op boerderij Oldenhof kan deze werklocatie uitgroeien tot een volwaardig werkgebied waar dagelijks maximaal 10 mensen kunnen werken.**

- bezetting Oldenhof organiseren, startend met 2 hele dagen en in de loop van het jaar, afhankelijk van de bezetting uitbreiden naar maximaal 5 dagen per week, waar 10 mensen kunnen komen.
3. **De grootte van de moestuin en de werkzaamheden zijn beter afgestemd op de grootte van de groep mensen die het leuk vindt om daar te helpen, zodat het een fijne plek blijft om te werken.**
- de moestuin wordt niet verder uitgebreid
 - werkzaamheden worden zo veel mogelijk gemechaniseerd
 - daar waar mogelijk wordt met worteldoek de onkruiddruk verminderd
 - het meewerken van vrijwilligersgroepen zoals vrijwilligers van Timberland en Ardanta wordt afgestemd op de behoefte aan extra handjes in de moestuin
4. **Het achtererf van de boerderij is opgeruimd en de spullen die bewaard moeten blijven hebben een goede plek gekregen**
- plaatsen van een grote container en afvoeren wat weg kan
 - bestraten waar dit nodig is
 - opslaan van materialen op de juiste plek
5. **Afrasteren van de dierenweides bij boerderij Oldenhof**
- uitzetten waar de weidepalen (eiken) moeten komen
 - loonwerker gaten voor de palen laten boren
 - palen met elkaar op de juiste hoogte zetten en richten
 - gaas plaatsen
 - tijdelijke ritten maken (als de hekken die gemaakt gaan worden nog niet klaar zijn)
 - hekken maken in de houtwerkplaats
 - hekken plaatsen in de weilanden
6. **Maandelijks op de tweede zondag van de maand theeschenkerij Oldenhof...**
- inrichting is klaar, meubilair is geschikt voor gebruik dagbesteding en gebruik theeschenkerij;
 - inrichten voor theeschenkerij gebeurt volgens daarvoor gemaakt systeem;
 - op de website plaatsen van alle data dat de theeschenkerij open is;
 - inwerken van het vaste team voor de theeschenkerij en werkwijze bespreken;
 - Er is een maandelijks planning voor de theeschenkerij bestaande uit:
 1. maandelijks wisselende menukaart maken voor wat betreft taart/koek o.i.d.;
 2. maken van poster, aankondiging dat de theeschenkerij open is, 2 maanden vooruit;
 3. Uitproberen van recepten voor openstelling 2 maanden vooruit;
 4. week voor opengaan, bakken van taart en eventueel invriezen: zondagochtend ontdooien;
 5. maximaal een week voor het opengaan, ophangen van de posters voor de komende zondagmiddag
 6. aankondigen op facebook dat de theeschenkerij open is op donderdag voorafgaand aan de zondagmiddag dat de theeschenkerij open is;
 7. Vrijdag voor de opening inrichten van de voorkamer en kantine
 8. zondagochtend laatste voorbereidingen en laatste spullen klaarzetten voor zondagmiddag
 9. maandag na de opening: opruimen en schoonmaken en wegruimen van alle spullen m.b.t. de theeschenkerij
 10. donderdag na de opening: met het theeschenkerijteam evalueren hoe het gegaan is, menukaart volgende maand definitief maken en verbeterpunten doorvoeren.
 11. Herhalen van punt 1 t/m 10.
7. **Op zaterdag 2 juni wordt de open dag van 'De Viermarken' gehouden.**
- organisatie aan de hand van het hiervoor gemaakte draaiboek
8. **In juni is er een zomerbbq of een spelletjes dag voor iedereen. Datum wordt geprikt in overleg met de Viermarkenraad**
9. **In december wordt het jaarlijkse midwinterfeest georganiseerd.**
10. **De Viermarkenraad vergadert maandelijks en 2x per jaar is er een vergadering van alle medewerkers, zonder personeel.**
11. **Er is geïnventariseerd waar de opleidingsbehoefte van het personeel ligt, passend bij de behoefte en wensen van de stichting en op welke wijze hier invulling aan gegeven kan worden.**

De samenwerking in het gebied krijgt meer vorm en het is duidelijk wat wij als Viermarken hier concreet in gaan doen

In 2018 zal de stadsdeelmanager van Enschede Noord het proces tot samenwerking structureren. In het voorjaar 2018 worden voor het eerst afspraken gemaakt in de projectgroep, bestaande uit bewoners en gebruikers waarbij prioriteiten die van belang zijn voor het gebied voor 2018 worden benoemd.

De samenwerking rond het Lammerinkswönnner is concreet en in het voorjaar gaan we werken, samen met de gemeente Enschede, Stawel en AOC-Oost aan een businessplan voor het Lammerinkswönnner.

Streven is om in één proefjaar de samenwerking te evalueren en te kijken of we in dit verband met elkaar verder gaan.

Overzicht van bijlagen

In dit overzicht is opgenomen welke bijlagen er aan het jaarverslag zijn toegevoegd. Deze bijlagen bevatten aanvullende informatie voor de toetsing en worden niet gepubliceerd.

3.1	• kwaliteitssysteem 2015